

Dissertatio inauguralis medica de lochiorum suppressione ... / [Johann Matthäus Nohr].

Contributors

Nohr, Johann Matthäus.
Alberti, Michael, 1682-1757.
Universität Halle-Wittenberg.

Publication/Creation

Halae Magdeburgicae : Typis Joh. Christiani Hendelii, [1731]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/nykghxha>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA,
DE
LOCHIORUM
SUPPRESSIONE,

Quam,
AUSPICE DEO PROPITIO,
Et Consensu atque Auctoritate Gratiſſæ Facultatis Medicæ,
IN ALMA REGIA FRIDERICIANA,
P R Æ S I D E

DN. D. MICHAELE ALBERTI,
SACR. MAJ. REG. BORUSS. AULICO ET CONSIST. MAGDEB. CON-
SILIARIO, MED. ET PHILOS. NATUR. PROFESSORE PUBL. ORDIN. ETC.
DECANO SUO SPECTATISSIMO,

Domino Patrono, Præceptore ac Promotore suo omni honoris cultu prosequendo,

PRO GRADU DOCTORIS
SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILE-
GIIS DOCTORALIBUS LEGITIME IMPETRANDIS,

HORIS LOCOQUE CONSVETIS,

ANNO MDCCXXXI. D. APRIL.

PUBLICÆ AC PLACIDÆ ERUDITORUM VENTILATIONI
SUBJICIET

R E S P O N D E N S

JOANNES MATTHÆUS NOHR,
BARUTHINUS.

HALÆ MAGDEBURGICÆ,
TYPIS JOH. CHRISTIANI HENDELII, ACAD. TYPOGR.

PROOEMIUM.

Vemadmodum in genere humano frequentia ægrotandi secundum differentiam naturalium causarum inquirenda & decidenda est: ita respectu sexus fæminis mox post lapsum afflictio corporis morbosæ, indicta & dolorosus parus decretus fuit, ita ut sub hac pœna caro aut corpus præcipue patiatur; hinc *B. Lutherus Genes. III. v. 16. p. m. 393. a.* dicit: Hier steht das Wort Rab. welches eine Grösse und Vielheit bedeutet, also daß man verstehe nicht allein grossen, sondern auch vielen und mancherley Jammer und Schmerzen, welchen Heva nie erfahren hätte, wo sie nicht in die Sünde gefallen wäre: Und dräuet Gott sonderlich der Empfängniß und Geburt ꝛc. inde liquet, quod sub & ex nativitate corporis morbosæ calamitates inchoent, proinde etiam verum sit, quod *Hippocrates* elo-

cutus est in *Ep. ad Damagetum: text. 279. totum hominem a nativitate morbum esse* (quod assertum nervose interpretatur *Rejesius in Campo Elys. juc. qv. 99.*) & addit *text. 285. ex maternis enim uteri inquinamentis talis prodiit: sive ut perspicue interpretemur: infirmitas hæc morbosa ipsi hæreditaria, aut connata est: exinde vero iterum inclarescit, quod totus processus generationis, gestationis & partus hominis multa connexa complectatur molestiarum schemata: hinc quidam Mulieres a mollitie derivare volunt, velut Cordæus in Comment. I. Hippocr. de Morb. Mulier. Lib. I. eo quia ipse Hipp. l. c. §. 2. text. 1. asserit, quod mulier variorum carne prædita sit, quam vir, cui sententiæ Sinibaldus in *Geneanthr. Lib. 3. tract. 4. c. 1. p. 381.* suffragium suum addit, quemadmodum Apostolus Petrus 1 *Ep. III. 7. mulieres infirmiora nominat vasa: Sicut porro fæminarum propriam partem esse uterum Sinibaldus l. c. Lib. 4. tr. 1. c. 3. p. 416.* hoc edisserit effato: omnibus cujusque speciei, non omnino imperfectæ, fæminis uterum inesse, tanquam propriæ naturæ characterismum, docuit apertis fidibus *Aristoteles Lib. I. hist. anim. c. 13.* ita hunc uterum omnium morborum causam esse, indicavit Hippocr. *Lib. II. de Morb. Mul. §. 6. text. 1.* quod assertum multi medici suo comprobant testimonio: quare *Rejes. in Camp. Elys. juc. qv. 46. n. 2.* exclamat: Si enim sentinæ uteri locum, naturam, humorum copiam, sanguinis effluxum intemperiem, putredinem consensum deinde, cum ventriculo, jecore, corde, septo transverso & cerebro spectemus, innumeras ægritudinum myriades, ac accidentium chyliadas hinc inde supervenientes videbimus, ut nullus fere sit morbus,*

bus, qui a conspurcatissimo uteri fonte dimanare non possit, ita ut minera quædam merito sit appellandus. Et quamvis antiquiores nonnunquam utero plures ad-
versas, imo plane virulentas tribuant & affingant
qualitates, tamen multæ inde ærumnæ, vitæ & sani-
tati valde infensæ, oriuntur, quod etiam testatur
Helmontius tr. Asthma & tussis §. 17. quando ait, *sexus*
muliebris, semel omnes propemodum morbos patitur ex u-
tero, iterumque eodem quatenus homo: ita porro *Demo-*
critus Hippocrati confitetur text. 74. sq. quando uterum
nominat *veemens malum infinitarum ærumnarum in mu-*
liere causam: hisce sua approbatione & consensione
accedit *Rolfinck Lib. XI. cons. 1. p. 877. & Wedelius in ex-*
ercit. medic. philol. Cent. I. dec. 1. exerc. 8. cui titulus est:
Uterus morborum author p. 22. eloquitur: Uterus quod-
dam centrum morborum constituit, ex quo omnes, quasi
lineæ quædam ducuntur, omnesque illuc ex toto corpore
confluunt: & Bartholinus Act. Hassn. Vol. 3. p. 29. addit:
Uterus est officina rerum mirabilium. In tanta itaque
calamitatum officina generatur homo; in qua ipsa
vicissim ob varias causas ac vicissitudines variæ
morborum observantur origines; inde etiam fæmi-
næ facile ac sæpe ægrotant, sed & in diversos inci-
dunt morbos: quid quod in quolibet sequioris se-
xus statu, variæ morbosæ ingruunt afflictiones:
nos hoc loco tantum *Partum* annotamus, qui toto
suo schemate morbosus est, nec non variis morbo-
sis consecutionibus ansam præbet; quare *Primerosi-*
us de Morb. Mulier. Lib. 4. c. 8. p. 325. ait: Semper autem
maxima cura habenda est earum, quæ recenter pepererunt,

parum enim a vulneratis differunt, adsunt enim sanguinis fluxus, contusiones post labores, virium dejectio: & cap. 12. p. 336. variis morbis afficiuntur puerperæ, variis de causis, vel ob vitium vacuationis Lochiorum, quando supprimuntur, aut diminuuntur &c. Et quoniam de Mulierum & præc. Gravidarum Morbis differendi amplissima patet occasio, ita dum hic quidem in diffusum laborem excurrendi patet opportunitas, nos iterum parientium & puerperarum excretiones sanguinis advertimus, quæ ob varias alterationes supervenientibus fonticis morbis viam sternunt; aut enim præmature, aut præpostere, aut sero sanguinea illa purgatio uterina contingit, aut porro in quantitate excessiva & defectiva, aut in qualitate, aut in modo, aut in ordine &c. peccat: ubique morbi inveniunt suas radices: unde porro multum interest, quo hæc purgamina uterina post partum congrue procedant; eo etiam tendit antiquiorum & recentiorum medicorum sollicitudo, ut in præservanda, confirmanda & restituenda sanitate fæminis tam extragraviditatis statum, quam post illum uterinas purgationes in debitum ordinem & successum convertant, quando & quamdiu videlicet illis iusta temporis ratio periodus & opportunitas affulget: haud tamen in hac observatione rarissime occurrentia & alium rei statum inferentia phænomena, regulam pro imitatione & utili applicatione constituunt, quando forte una alterave observatio historias ac exempla fæminarum, quibus nunquam ulla uteri purgamina citra tamen aliquod præjudicium contigerant, profert;

fert; quales casus ultra scientiam & curiosam admirationem, vix alterius usus & dijudicationis sunt, nisi insolitis & raris observationibus annumerari debeant, interim notitia talium casuum non omnimode rejicitur, modo aliis scitu dignioribus & utilioribus non præferantur: hinc monitum *Cordai in Comment. VII. Lib. I. Hipp. de Morb. Mul.* advertimus, quo edisserit: *Cujusque Medici hoc esse debere consilium, ut referantur omnia semper ad utilitatem & solatium fatigantium: non solum quippe medicus esse debet naturæ imitator, sed ejus etiam minister affectus bene, i. e. benevolus, illum benevolum judicamus esse Medicum, qui salutares naturæ operationes & evacuationes a turbis ac offensis præmunit, in justo successu conservare adjuvat, aut in ordinem debitum iterum convertere & dirigere annititur, sic & imitatur naturam & dextre cum eximia fruge ac usu, plus quam alia opinionum ac insomniorum monstra, etiam eidem ministrat: Quantum itaque interfit processum excretionum sanguinearum in fæminis recte nosse & dirigere, quotidiana edocet experientia, cum quibus sub congruis respectibus vita & sanitas, morbus & mors arctum nexum servare solent: Et quo magis prævalet Partus & Puerperii status ratione morbosarum qualitatuum, eo digniorem disquisitionem meretur observatio purgaminis sic dicti sanguinei, proxime cum Partu coherentis: quæ consideratio nos permovit, ut præsentis Inauguralis Dissertationis Specimine de LOCHIORVM SUPPRESSIONE agere in animum induxerimus; cui conatui ut cœlestis*

stis Gratia[annuat , eidemque exoptatos largiatur
successus atque usus , est quod devotissimis votis
contendimus.

§. I.

QUod Hippocrates de *Natura Pueri* §. 13. text. 2.
seq. elocutus est: *Si non purgetur , purgami-
nibus partus mulier , morbus ipsam magnus
corripiet , & periculum vitæ incurret , nisi ci-
to curetur , & quis convenientem ipsi purga-
tionem inducat ,* id in memoriam revocantes , eapropter
morbosum & periculosum illum *Lochiorum* statum expli-
care cogitamus , qui a legitimo & congruo illorum pro-
cessu & successu alienus est: *Lochia* itaque suppressa in
constitutione , qualitate & efficacia sua inquirere & indi-
care placet: haud vero in nominum explicatione diu hæ-
rere lubet , cum rerum medicarum vel leviter gnaro ti-
tuli nervus innotescat: *Lochia* itaque Medici appellant
illum sanguinis uterinum fluxum , qui foetus partum &
secundinarum ab utero avulsionem & consequentem
exclusionem in statu ordinario excipit , quare antiquissi-
mi medici illum nomine *Purgaminum Puerperarum* deno-
tare solent: ita *Langius Lib. 2. ep. XI.* dicit: *hanc post par-
tum sanguinis purgationem veteres λοχίων κένωσιν appella-
runt: & Gorræus definit. Medic. sub hoc tit. ait: Lochia
dicuntur omnia , quæ post fætum & secundas a puerpera
exeunt: Sunt autem revera καλαήνια , a quibus tamen so-
la ratione differunt , quod hæc ante partum , illa post par-
tum sic appellantur: hoc loco nonnulla Fœsii verba in Oe-
conom. Hipp. tit. λοχίη καὶ θάξις annotamus: hæc sangui-
nis post partum secundum naturam vacuatio , quæ λοχίων
κένωσις*

κίνωσις antiquis vocatur, ut scribit Galenus Comment. 3. Lib. 3. Epid. crebro ἡ λοχίη aut λοχεῖη καὶ θάλασσις dicitur &c. & porro: Veteres Medici λοχεῖαν καὶ θάλασσαν b. e. puerperii purgationem, non simpliciter evacuationem nominarunt: conf. Sylvius Prax. Med. Lib. 3. c. 8. §. 5. hujus purgationis Puerperii Hippocr. in lib. de Nat. Pueri de Morb. Mulier. multiplicem mentionem facit: nec tamen multum illi differentiæ inhære placet, quam Cordæus in Lib. I. Hipp. de Morb. Mulier. Comment. I. p. 12. & Comment. 7. p. 447. Sennertus in Prax. Lib. 4. Part. 2. Sect. 7. c. 3. ex Hippocrate proferunt, inter λοχεῖα & λοχίην, ubi λοχεῖα s. λοχία ipsa illa post partum purgamenta, seu materiam & humorem, qui evacuatur, significare dicitur. λοχίη vero, aut λοχεῖν dicit Sennertus, est evacuatio s. effluxus illius materiæ ut ex Hipp. Lib. I. de Morb. Mul. in init. apparet: aliam itaque Hippocrates purgationem post partum sanis mulieribus familiarem recenset, ubi sanguis effluit, quasi in modo matata victima isque cito concrescit, qui integer, sincerus, floridus, & rosei coloris est; aliam commemorat, si mulier integra valetudine non fruitur & cacochymica est, quarum sanguis nunc aquosus, nunc biliosus, nunc melancholicus est, nec in omnibus eadem quantitate fluit, nec in omnibus eodem tempore durat: Nos præsentithemate de illo Lochiorum fluxu differimus, qui in naturali, ordinario & consueto statu procedere solet & debet, cujus præternaturalem ac morbosum defectum explicare lubet: quare in titulo quidem absolutam ejus Suppressionem annotavimus, sed in reliqua deductione imminutionem, aut insufficientem progressum, i. e. deficientem quantitatem & suppressam copiam & durationem hujus fluxus una con-

B cilia-

ciliare placet: qui defectus sicut *gradu* discrepat, ita etiam quoad *morbosam* suam offensionem de *præsenti* & *futuro*, gradu differre solet: est itaque hic *sanguinis fluxus post partum* absolute necessarius & salubris, non modo eapropter, ut *Sylvius in Prax. Lib. 3. c. 8.* judicat, quo uterus, qui antea pro *fætus nutrimento* multo sanguine *oppletus* fuit, nunc post illius *exclusionem*, in *pristinam parvitatem* revertatur, ubi simul addit: *voluit Deus, ut iste sanguis post partum efflueret, & quidem intra dies paucos, quem sanguinis fluxum Lochiorum nomine vacant medici:* sed & ob *læsionem continui*, dum superficialis *uteri substantia*, & *invicem communicantes venæ & arteriæ*, cum *placenta uterina* cohærentes, dilacerantur; quo porro tam diu retenta *uteri purgamina* in ordinem ducantur; quo *substantia uteri multo sanguine* hætenus impleta, *depleatur* & suspecta *stagnatio* & *stasis* avertatur; quo *universum corpus a superflua sanguinis copia* liberetur, quemadmodum utplurimum *Gravidæ suspectæ Plethoricæ* existunt: quo ex parte *læsi* uteri ad *faciliorem consolidationem* præparetur, siquidem *omnes vulnerationes & dilacerationes sufficientem sanguinis emanationem* requirunt, ex *defectiva* vicissim tali cruentatione in reliqua *restitutione* valde *impediuntur*; quo futuro *Mensium fluxui* iterum via paretur; hinc juxta antiquiores & recentiores *Mensium & Lochiorum fluxus* magnam habent convenientiam, ut infra annotabimus §. 2. & 3. quare allegatus *Sylvius l. c.* ait: *Solent autem utplurimum quibus copiose fluunt Menses, copiosum quoque pati Lochiorum fluxum & contra: ideo cum ad puerperas & primo præsertim in puerperio vocantur Medici, ac de Lochiorum fluxu*

fluxu occurrat sollicitudo, inquirendum est in Menstrui fluxus modum & copiam, quo conjicere liceat, an fluxus Lochiorum censendus naturalis, vel ab ipso plus minus deflectens. Ex quibus omnibus nunc patet, Suppressionem Lochiorum accidens præternaturale & morbosum esse, quia Lochia formaliter & essentialiter purgationem i. e. evacuationem, aut fluxionem complectuntur; hinc Lochia non debent subsistere, quando fluere debent, nec fluere, quando acquiescere iterumque cessare debent.

§. II.

Hic Lochiorum defectus juxta certam relationem æstimandus est, siquidem secundum Hippocratis annotationem de Natura Pueri §. 14. text. 7. 8. Purgatio Puerperii in primis diebus plurima procedit, deinde paucior, donec desinat: quare in statu ordinario initium suum, iterumque finem opportunum habet, in quo termino legitimus illius processus agnoscitur & in excessu ac defectu dijudicatur: neque etiam generalis ac absoluta inter nostrates est mensura, quam Hippocr. Lib. I. de Morb. Mulier. §. 98. text. 1. sq. profert, dum ait: Prodeunt Puerperii purgamenta sanæ mulieri sufficienter (hucusque bene) primum sesquibeminæ mensura, aut paulo plura, postea adhuc pauciora, juxta hanc rationem, donec cessent: prodeunt autem velut sanguis a victima, si sana velut dixi mulier fuerit, & sana futura est - - & post partum plerumque sanæ mulieri contingit, ut post puellæ partum in quadraginta duobus diebus diuturnissima purgatio fiat: extra periculum autem est etiam si viginti quinque diebus purgetur: Post masculi vero partum purgatio diuturnior fit in triginta diebus, extra periculum est etiam, quæ in viginti diebus contingit: quare

paulo ante *Hipp.* dicit: *Si nec mulier sana sit, nec sanitatem consecutura, tum purgatio parcior & specie quidem deterior est: vid. Cordæus l. c. comment. 3. p. 210. & comment. 6. p. 411. Mercatus Opp. Tom. IV. Lib. 4. cap. 9. & 10. dicit: quod naturalis post partum purgatio necessario copiosa esse debeat: illud interim hoc loco allegare placet, quod aliquibus Lochiorum fluxus longinquior & durabilior sit, aliis brevior, quibusdam largior, nonnullis comparate parcior: quare fæminis eminenter plethoricis, de calido temperamento participantibus, diæta spirituosâ fruentibus, frequenti animi corporisque commotione occupatis, naturali modo, solito more, aut ex hæreditaria dispositione largiorem sanguificationem & menstruam purgationem subeuntibus, frequentioribus & acerbioribus orgasmicis sanguinis commotionibus obnoxiiis, laborioso partu exercitatis, medicamentis calefacientibus tractatis, succulento habitu corporis præditis, majori uterina placenta qualificatis, exæstuationibus sanguinis venereis deditis &c. regulariter quasi, largius Lochia fluere solent & debent, ita ut non nude corporis molem & extensionem, sed & morum ac motuum virtutem æstimare & conciliare debeamus: proinde etiam medici, ut modo indicavimus, Mensium & Lochiorum statum comparare solent; hinc ex Sylvio Bonetus in *Polyaltb. Lib. V. de Affect. Mulier. cap. 26. p. 328.* judicat: quibus naturaliter Menstrua solent esse parca, nec mirum nec noxium est Lochia fluere pauca, quin salutare potius ac utile: Et quamvis fæminæ hunc fluxum melius ferant, si largior est, quam si parcior fuerit, ut propterea *Primerosius de Morb. Mulier. Lib. 4. c. 10. p. 330.* eloquatur: *Puerperæ parum differunt a vulneratis,*
nisi*

nisi quod in illis sanguis largius fluat, & diutius quam in vulnere; tamen idem author p. 331. de modo allegato Hippocratico termino, Lochiis constituto dicit, non est omnibus idem terminus; & porro: variari potest hæc mensura pro regionum, temperamenti diversitate ac victus ratione: pergit mox: igitur puerperam libere convenit & liberaliter purgari, secus plurimis subjicitur morbis: Quod si itaque per initia hic Lochiorum fluxus liberalius & vegetius processerit, tunc si maturius iterum cessat, suppressus haud dicendus est, & si moderate succedens, paulo diutius continuaverit, pro excedente declarari haud debet: quam ob rem hic sanguinis fluxus terminum etiam suum involvit, qui ex præcedentibus causis, qualitatibus & circumstantiis, nec non fæminarum viribus dijudicari debet: nec tamen illæ rariores historiæ commune iudicium turbare & impedire possunt, quando Salmuth Lochia puerperæ nulla, Cent. 3. obs. 89; Hagendornius Lochia nec ante, nec post partum videntem prægnantem Cent. 3. hist. 9. p. 293, A. N. C. Lochiorum defectum perpetuum, in fæmina sana sæpiusque puerpera facta Dec. I. an. 3. obs. 265. Stalp. Van der Wiel obs. 78. de Puerpera absque Lochiis (in annot. ad hanc observ. allegantur casus analogi ex Schenckii Lib. 4. Marcello Donato Lib. 4. c. 23. Rhodio Cent. 3. obs. 54.) commemorant: hinc Bonetus l. c. ex Sylvio dicit: raro nullus observatur Lochiorum fluxus, NB. nisi cum evidenti Puerperæ noxa: ea propter ex eo, quod ut plurimum contingit iudicium formandum est, tales enim casus præter reliquam raritatem valde sunt ambigui, ut juxta illos, reliqui consueti æstimari haud queant: notandum tamen quod Hagendornii mulier juvencula phthifica fuerit, &

mox post partum febre ardente afflicta *expiraverit*, altera etiam *hydropica* extitit, adeoque ob rationem *adversæ* sanitatis *Lochia* non experta fuit: *alia* fœmina, cujus in *A. N. C. Volcamerus* ex relatione *Ayveri* mentionem facit, *singulares* possidet qualitates, cui *ominosum* commercium cum *genio* quodam intercessit: *alia* fœmina allegatur a *Cummeni* in *A. N. C. l. c. obs. 132.* de qua author enarrat, quod in eadem *puerpera* facta *exigua*, vel *vix sensibilis* *Lochiorum* secuta sit *purgatio*; refert vero de eadem: *est* *nutem* *hæc* fœmina *pauci sanguinis*, adeo ut *vix* *semel* *intra trimestre utero*, ut *ipsamet* *mibi* *retulit*, *purgetur* *Sal-muthus* de suo exemplo commemorat, quod sit *siccissimæ* *constitutionis*, & *variis morbis*, *toto imprægnationis tempore* *conflictata* *fuerit*: addimus denique exemplum, quod *Sommerus* in *A. N. C. Dec. 2. an. 1. obs. 41. sub tit. Mulier nec ante, nec per, nec post partum Menses aut Lochia passa* & ex illis *Bonetus* in *Medic. Septent. Part. II. Lib. 4. Sect. 3. obs. 1. p. 110.* nec non in *Polyalb. l. c. p. 397.* recenset: ex plurimis vero hisce exemplorum speciminibus inclarescit, quod *peculiares* concurrant *circumstantiæ*, quæ ad *communem* applicationem duci haud possunt: quare *imminutio* & *suppressio* *Lochiorum* utplurimum *morbofa* & *ominosa* existit: Denique annectimus casum fœminæ hujus urbis, quæ *antequam primas* *Mensium* *eruptiones* *subiit*, in *matrimonium* ducta, valde *irregulares* *conceptiones*, *imprægnationes*, *gestationis* *progressus*, & *partus* *passa* *erat*: hæc in quinto partu *nulla* *fere* *Lochia* *experta* *fuerat* *sine* *singulari* *detrimen-to*, cui statui *quartâ* *puerperii* *septimanâ* *supervenit* *periculosa* *purpura*: hæc fœmina sextum partum postea

fatis

fatis prompte toleravit & expedit, quem, dum iterum Lochiorum *imminutio* exceperat, tandem accidit, ut post ingestum cerevisiæ *frigida* potum, *subita* eadem morte extincta fuerit: Fæminæ cui *nunquam Menses & Lochia exigua* fluxerant, reminiscitur *Hildanus Cent. 5. obs. 41.*

§. III.

Præmissa hac *generali* præparatione, nunc *Historiam* Suppressorum Lochiorum tradere lubet: in illa vero *subjectorum qualitates* aliquas, ad hanc alterationem *facilius* disponentes, enarrare lubet: utut vero *omnes* puerperæ in *Lochiorum* successu alterari & *turbari* possunt, & pro diversitate ac *relatione* causarum etiam *interdum* solent, tamen ob *peculiares* qualitates *una præ altera* majorem *proclivitatem* in turbas hæc habere solent: quare fæminæ ob certas causas, si *eminenter plethoricæ* sunt, Lochiorum *Suppressioni* subjiciuntur, quando *fortior congestoria* commotio *uterum* sanguine *obruit*, *nimirumque* opplet, ut turgida hæc tam *substantiæ* musculosæ, quam *vasorum* sanguiferorum oppletio & accumulatio sanguinis per rationes concurrentes *physico-mechanico-hydraulicas*, liberum effluxum *copiosi* illius sanguinis *impediat*; siquidem aliàs *turgida* hæc humorum plenitudo *liberum* illorum progressum *impeditiorem* reddere & valde turbare solet, dum ob *nimiam* partium *impletionem* facile *infarctus* & *stagnationes* oriuntur: & hoc tanto *facilius* contingit, si hæc *turgida* sanguinis abundantia vel per *laboriosum* ac *difficilem* partum, vel ob usum *calefacientium* mediorum & remediorum valde commota & *orgastica* agitatione impulsæ fuit, vel si ob constitutionem reliquam corporis *calidam* non modo sanguis alioquin

ad.

admodum *subtilis* & ad *ebullitiones* pronus, sed & *motus* ad *excessus* cæterum proclives sunt: proinde hic *eximie plethoricus* status, cum *spissitudine mediocri* humorum *conjunctus*, tanto *facilius* prædictas Lochiorum suppressiones causari potest & solet, quando facile *aperturæ* illæ, sanguinis emanationi ac *profluvio* patentes, tali sanguine, duplici *præjudiciosa* qualitate prædito, obruuntur & *obstruuntur*: præterea multum ad hanc Lochiorum oppressionem contribuit *crassities* sanguinis, quæ sub *graviditatis* statu tanto facilius augescit, adeoque prævio *partu* commota ad tales *occlusiones* inferendas facile disponit: proinde subjecta *torpidioris* temperamenti, velut *phlegmatica*, *eminenter* talia, & cum *melancholico* temperamento conjuncta in *omnibus* excretionibus facile *defectum*, quam excessum experiuntur, in quibus *mucida* sanguinis intemperies, concurrente *flacciditate* uteri post partum, & prædicto *motuum languore* ac *neglectu*, talem Lochiorum imminutionem provocare potest & solet: quando porro subjecta valde *debilia* sunt, perinde tunc in iisdem Lochialis fluxus *defectus* ingruit, quæ debilitas & *infirmetas* nonnullis subjectis *connata*, aliquibus ex *graviditatis* statu *morbofo* & partu *periculoso* ac *difficili* adscititia est: qui *totalis* virtutis *motricis* status *infirmus* in hoc negotio purgaminis uterini post partum, ominosos tales defectus infert: deinde Lochiorum *defectivum* fluxum facilius experiuntur subjecta *siccioris* habitus corporis, in quibus *fluidæ* partes citius *congrumescent* & *solidæ* contrahuntur, quemadmodum aliàs *fluidæ* partes per *aridas solidas* ægrius progrediuntur; quicquod ut plurimum *siccitas* partium *solidarum*, *crassitiem* & *visciditatem* fluidarum

rum conjunctam habet , quæ *utræque* qualitates *libero* Lochiorum successui perquam *contrariantur* : Deinde subjecta, quæ antea *difficili, parco, impedito* ac anomalo *Mensium* successu laborarunt, æque facile *similes* Lochialis fluxus qualitates experiuntur , sicut in *præcedentibus* §. I. hanc *Mensium & Lochiorum convenientiam* annotavimus, qualem collationem *Lochiorum cum menst୍ରuis* instituit *Duretus in Hollerium Lib.I. cap. 58. de Morb. intern. & Dolæus Encyclop. Med. dogm. Lib.5. de Morb. Mul. c.8. §.3.* dicit: *Mulieres, quibus copiosa fluunt Menstrua, etiam Lochiorum fluxum patiuntur largiorem* : Subinde subjecta, quibus molestæ & tenaces *alvi retentiones* ac *obstructiones* familiares sunt, ut plurimum *Mensium & Lochiorum* successum *difficilem & insufficientem* experiuntur; hinc *Bartholinus in Act. Hassn. Vol. 2. obs.5. p.7.* dicit: *memini in puerpera parciorem Lochiorum fluxum, alvi liberaliori obsequio compensatum & Ranchinus de Morb post Partum c.5. ait: quemadmodum alvi clausura Lochia retinet, ita vicissim liberatio hæc faciliat* : hinc plurimi medici ad Lochiorum promotionem *alvi liberationem* commendant. *conf. Bartholinus Act. Hassn. Vol. 2. obs.5. p.7. Cent.3. hist. 17. Mercatus de Morb. Mul. cap. X. &c.* Multum insuper ad Lochiorum retentionem contribuit, magna *Sensibilitas* in subjectis obvia, quæ *levissimas* offensionum causas, *celeri & potenti* effectui percipit, ac in *præjudiciosas* relationes & operationes conjicit, imo in *perturbationes totum* Processum Lochiorum facile convertit , quoniam illa in *motuum* vitia *excessiva, aut defectiva* cito & prompte delabitu : Præter hæc momenta in subjectis etiam advertenda est *proclivitas distincta* ad repentinas & efficaces *stric-
C turas*

Eturas partium *spasmodicas*, aut ad intemperiem aëris *frigidiusculam* percipiendam, welche sehr frostig sind: utraque qualitas facile suspectas, firmas ac præcoces *uteri constrictiones* causari solet, unde Lochiorum successus *cito reprimitur*: tandem etiam *tenera* partium constitutio *non parum* ad hunc affectum contribuit, quando post partum uterus cito *collabitur*, ac *tenera vasa* sanguifera *comprimit*, ut sanguinem aut *insufficienter*, aut *plane* non profundant: quæ qualitates, præter *alias* plures, in hujus suppressi Lochiorum fluxus consideratione, probe annotandæ & ad usum *practicum* applicandæ sunt.

§. IV.

In *Historica* commemoratione Suppressionis Lochiorum, quoad *modum*, *gradum* ac *tempus* notandum est, quod Lochia interdum *subito post partum simul & semel* retineantur, ut *nihil* sanguinis ex uterinis locis effluat, indeque ut plurimum *confestim* ac magna vehementia *morboſa* pathemata irruant: in aliis puerperis post partum Lochia *parcius & difficilius* succedunt, donec post *paucos* dies omnimode *cessent*, ac tragediam suam *morboſam* aperiant: in quibusdam Lochia primo & altero die *legitime*, nec tamen excessive effluunt, mox vero *subito* supprimuntur; in aliis *primo post partum* die *largiter* Lochia fluunt, postea vero *confestim* opprimuntur, in aliquibus sub *parco* successu *præmature* quarto aut quinto die retinetur Lochiorum fluxus, & hoc etiam modo *defectum* ac suppressionem quandam testatur, cum quo ultimo statu æque *morboſæ* afflictiones coincidunt; ipsa vero *signa*, *suppressa* Lochia denotantia, *Hipp. Lib. I. de Morb. Mulier. §. 58. text. 2. sq.* ita describit: *cum mulie-*

ri partus purgamenta non fuerint purgata - - dolor habet lumbos & lateris mollitudinem & inguina & femora & pedes amare dolet, & venter attollitur, & horrores per corpus discurrunt: ex talibus autem febres fiunt acutæ: hanc signorum relationem continuat Hippocr. seqq. §. & varias morbosas afflictiones commemorat, quæ Lochiorum defectivum successum excipiunt: inter illa allegantur tumor crurum & ventris, rigor & dolor ventrem ac lumbos affligens, viscera plane occupans, animi deliquium, febris, rubor faciei, perfrigeratio, pulsus debilis, celer, acutus, dolor articulorum in manibus, cruribus & lumbis, impotentia spinæ, inguinum colli, urina fuliginosa, (quam Mercatus de Puerper. & nutric. affect. c. X. Rodericus a Castro de Morb. Mul. Part. 2. c. XI. p. 301. ex Galeno allegant) uteri inflammatio, cibi fastidium, vigiliæ, puncturæ, secessio nigrorum, graveolentium &c. qualia signa ex Hipp. Celsus Roderic. a Castro de Morb. Mul. P. 2. c. XI. p. 301. Mercatus l. cit. Primeros. de Morb. Mulier. Lib. 4. c. 10. p. 332. Mercurialis, Sennertus, Ettmüllerus &c. ubi de Loch. diminut & suppr. agunt, recensent: ex hac commemoratione facile inclarescit, quam attente antiquiores Medici morbosa pathemata annotaverint, quæ Lochiorum suppressionem, specie diversa ac numerosa, proxime & successive excipere solent: Seorsim vero illa nunc recensenda erunt: quare ut plurimum corripit distincta angustia in abdomine & præcordiali regione affligens, conjuncta cum eximia inquietudine, has regiones molestante; siquidem dolorificæ tensiones spasticæ, aliquando hysterico-convulsivæ, colica convulsiva, angentes abdominis distensiones, inflationes, pressiones, interni ardores, alvi & urinæ retentiones, tenesmi &

Spastici conatus *urinæ* excretionem cum magno *angore* comitantes, oppressiones *respirationis*, convulsivæ *uteri* agitationes, *lumborum* valde affligentes *tensiones*, præcordiales *suffocativæ* angustationes, *spasmi ventriculi* valde dolorifici, *morsicantes* illius molestiæ, *colico-lipothymico-emetica* pathemata, *inflationes* angustantes *hypochondriorum*, *vomit* cum *syncope* alternantes, *ardor ventriculi* & *aniructus*, *ardor* in *genitalibus*, *inflammatio* præc. *uteri*, *febris continua* cum magna *angustia* conjuncta, *rigor* superficiei corporis & connexa *perfrigeratio* extremorum, quæ signa ultima *uteri inflammationem* indicant, *sudor frigidus*, summa *virium* prostratio, vehemens *ebullitio* sanguinis, cum magno *angore* & *æstu* sociata, multæ *vigiliæ*, eximia animi ac corporis *inquietudo*, *dolores* immensi capitis, *strangulatio faucium hysterica*, *siccitas* nimia interna & *oris*, *dolores* modo in *dextro*, in aliis fæminis in *sinistro* *hypochondrio*, adeoque in *hepate* & *liene*, harumque partium *confiniis* oriuntur, quandoque has partes corripit *inflatio*, *tumor* & *angens* alia afflictio, sicut *Diemerbræck obs. 19.* talem affectum *spleneticum* commemorat, qui *Lochiorum* suppressionem secutus est: aliquando hunc affectum comitantur & excipiunt, morbi *pectoris* & *capitis*, velut *asthmata spastica* (*Sylvaticus Cent. IV. cons. XI.* recenset casum *Lochiorum* post abortum suppressorum, utpote causam præfocationis *uterinæ*, *angustiae* sub costis *menstruosis*, cum *frigidity* partium inferiorum *sinistri lateris*) *suffocativæ* comminationes, *palpitationes cordis*, *angina*, *peripneumonia*, *molimina hæmoptica*, *actualis hæmoptysis*, (*vid. Cordæus Comment. 4. in Hipp. Lib. 1. de Morb. Mul. p. 278.*) *catarrbus suffocativus*, consequens *phthisis* (qualem
phthi-

phthysin ex Loch. non rite fluentibus ortam recenset *Cattier obs. II.*) huc pertinet relatio *Mercati de Puerper. & nutricum affectionibus cap. 10.* quippe vel febres, ait, vel difficiles respiraciones, anginas, pleuritides, paráplexias, maniam, melancholiam ac non raro phrenitidem fieri conspiciamus, vel in utero grave aliquod malum, ut optime animadvertit *Avicenna 21. 3. tr. 2. c. 35.* quod intelligere oportet nisi sudor aliquis copiosus erumpat, quem millies fæminas ab his periculis eripuisse experimento didicimus: quædam fæminæ gravissimis doloribus capitis, phrenitide, deliriis, insultibus apoplecticis aut actuali *Apoplexia* corripuntur: ita *Bollonius Epidem. p. 214.* recenset casum de *Lochiorum suppressione cum difficultate spirandi, febris assidua, deliriis*; nonnunquam hunc affectum subitanea stasis sanguinis in abdomine, aut convulsiva viscerum contractio & simultanea oppressio thoracis, pulmonum, & cordis ac repentina mors obruit: ex quibus singulis signis facile constat, quam multiplex, numerosa & discrepans pathematum morbosorum, Lochiorum suppressionem excipientium congeries sit ac caterva.

§. V.

Hisce commemoratis signis adhuc plura in *historica* illorum enarratione, socianda sunt: facile itaque Lochiorum defectum sequuntur febres continuæ sic dictæ putridæ (vid. *Guldenkleee Lib. IV. de Morb. Mul. cas. 34. de Febre continua ex Lochior. suppr.*) aut inflammatoriæ, aliquando continentes, non raro purpuratæ, (conf. *D. D. Præsidis disp. de Purpura Puerperarum*) molesti & angentes orgasmi sanguinis, cum suspecta perborrescentia superficiei corporis & extremitatum alternantes, dolores angustantes, præcordia velut opprimentes, vertigines su-

pectæ, obscurations oculorum, crebræ lipothymia, pulsus nunc febrilis, nunc durus & magnus, nunc debilis, tardus, inæqualis, intermittens, sudor anxius & frigidus, dolores pulsátiles, modo in abdomine, modo in capite, facies torva, anxia, aliquando inflata & rubicunda, dolor capitis quandoque lancinatorius, interdum gravativus & radicem narium pressorius, sub omine moliminis hæmorrhagici, per naves exitum quærentis, quemadmodum Cordæus Comment. 4. p. m. 278. Mercatus l. c. p. 378. Salmuth. Cent. I. obs. 89. & A. N. C. Dec. 1. an. 2. obs. 184. Hoffmannus in not. ad Hartmanni Prax. chymiatr. p. 872. Lochiorum per naves fluentium mentionem faciunt: aliquando dolor eximius intestina affligit & quidem intestinum rectum cum ardore, aggravante expressione & tenesmo conjunctus, hinc Lochia per alvum erumpunt. vid. Bartholinus Cent. 3. hist. 19: quasdam fæminas corripit eximia virium prostratio, cum tremore & refrigeratione membrorum: quædam a retentis Lochiis in deliria vel transitoria & cum febre conjuncta, vel chronica incidunt: Sylvaticus Cent. 1. conf. 59. Melancholiam a suppressis Lochiis recenset: in aliquibus fæminis congestio humorum a suppressis Lochiis mammas vehementer occupat, & in illis graves dolores, suspectos tumores, quin plane periculosas corruptiones causatur: quando Purpura Lochiorum defectum sequitur, tunc communiter febrem, gravissimam præcordialem angustiam, lipothymias, virium prostrationes & deliria causatur conf. Bressl. Gesch. 8. Vers. p. 737: ita porro facile a Lochiorum turbis Pleuritis originem trahit, quemadmodum casum Pleuritidis ex Lochiorum suppressione enarrat Guldenkleee Lib. IV. de Morb. Mulier. cas. 35. quo pertinet historia, quam recenset

set Riedlinus *Lin. Med. An. 2. Januar. obs. 31. p. 50. de Pleuritide per Lochia soluta*, sicut status *Puerperii* ob alias etiam causas cum *Pleuritide* conspirare solet, testante Riedlino *loc. eod. & Valleriola Lib. V. obs. 10. Schenckius Lib. 4. tit. de puerperis. obs. 7. de puerpera pleuritica. ex Douyneto in apolog. de Podagra. conf. Rod. a Castro, Primerosius loc. cit.* præter hæc signa ex *Lochiorum suppressione* recenset porro *Binninger Cent. I. obs. 59. Sensum refrigerii in spina dorsi & soporem sine febre*, qui author *Cent. 2. obs. 45.* hunc casum profert sub tit. *de Affectionis hystericae variis symptomatis a Lochiorum suppressione*, cujus verba allegare lubet, quoniam *historicam* præsentem tractationem illustrant: *paucis a puerperio diebus mediocriter a Lochiis purgata letum deserit, rigido tunc cælo invisentes se mulierculas ad domus infimas scalas sæpius comitata, inde magis adhuc immixtis & suppressis purgamentis, prout impuritates regurgitantes has vel illas partes per se, vel per consensum afficerent, diversa accesserunt symptomata: capitis gravitas & in somnum propensio, dolor lateris dextri pungens vagus, inque scapularum articulationibus insignis, cum decubitu in solam spinam facili. Sputabat sanguinem tenuem, modicum & subflavum, filamentorum specie pituitæ confusum, sat longis intervallis, noctu maxime post levem tussiculam: sentiebat in collo quasi suffocantem globum, urebat febris continua, cum pulsu debili & celeri; cujus ardore linguæ latera in longitudinem tandem denigrata sunt: comitabantur inappetentia, sitis, copiosi sudores quotidiani, imprimis sub noctem, cum lipothymia; alvus dura & laboriosa erat & non nisi clysterum injectione subducenda: in urina fuliginosi quid apparebat, quæ etiam debilitata vesica, aliquo-*
ties

ties involuntarie tandem profluebat : allegavimus authoris verba eapropter, quoniam in hac ægra concurrerunt symptomata, quæ in aliis tanto numero conjuncta esse haud solent : quædam fæminæ sanguineo-cholerici, aut sanguineo-melancholici temperamenti ob Lochiorum suppressionem articuloꝝ morbis, quos multi præcipue antiquiores medici annotant, corripuntur, velut artbriticis, aut artbritico-rheumaticis, quales spastici morbi aliquando pertinaces evadunt, ut non modo in longiora tempora se extendant, sed & interdum fatalem & ægre curabilem contracturam post se trahant, aut paralytoidem affectum accersant : Henr. ab Heer obs. 14. p. 182. ex Lochiorum imminutto fluxu recenset ortam inflammationem uteri & febrem, addit: dolebant præter inguem, costæ & coxæ & de capitis media postremaque parte, multum quebatur: alvus & vesica parum vel nihil excernebant, respiratio brevis, pulsus crebri, exiguæ lipothymia: quædam fæminæ a Lochiorum defectu vexantur molestiis & moliminibus hæmorrhoidalibus. conf. D. D. Præsidis disp. de Hæmorrhoidibus Gravidarum & Puerperarum, Wiel l. cit. non raro Lochiorum imminutiones varia ventriculi incommoda causantur. vid. Riedlinus Lin. Med. An. 5. Mart. obs. 13. p. 256. quin plane externum corpus aut tuberculis, referentibus Bartholino Act. Hassn. Vol. 2. obs. 5. & ex hoc Boneto Medic. Septentr. Vol. 2. p. 112. obs. 4. aut herpete miliarî recensente Gockelio Dec. 3. obs. 1. inficitur & defcedatur. Hildanus Cent. 5. obs. 43. recenset historiam fæminæ, quæ per totum corpus scabie laborabat, cum partium musculosarum extenuatione quadam, cui facies quoque nonnihil deformis & torva erat: incidere autem in morbum hunc propter

propterea quod in puerperio ante annum non satis expurgata fuerat. Imo denique evenit, ut suppressionem Lochiorum aliquando fetida materiae effluxio extra uterum, aut pessima ipsius uteri corruptio, vel ulcerosa, vel sphacelosa excipiat, quem eventum plurimi medici, qui Mulierum & præcipue Puerperarum morbosas afflictiones descripserunt, referunt: conf. Rod. a Castro, Mercurialis, Mercatus, Primerosius loc. cit. ex quibus omnibus vero jam satis inclarescit, quanta malorum caterva ac copia hanc Lochiorum perturbationem sequi soleat, ex quibus quædam cito & confestim, alia successive. (conf. Riedlinus Lin. Med. An. 5. Mart. obs. 13. p. 256. de ventriculi inflatione puerperium subsequente, in quo casu negligens Lochiorum directio accusatur) corripunt, quas circumstantias in historica hujus thematis explicatione nosse convenit.

§. VI.

Nunc in altera Historiæ medicæ Parte, quæ Prognostica est, quasdam observationes proferre lubet, quæ successum ac eventum hujus morborum affectus respiciunt: quam ob rem ante omnia sciendum, quod plurimi medici ex judicio Galeni Lib. 3. epid. part. 3. comm. 73. Lochiorum suppressionem periculosiorem declaraverint, quam Mensium retentionem: hinc Langius Lib. 2. ep. XI. ait: *apparet itaque suppressa in partu purgatione in muliere morbos gigni: Suppressio quippe Mensium morbosa est, sed non ita noxia, ut illa quæ partu fit. Mercatus l.c. dicit: Mensium suppressio omnis, quæ fit ex aliqua causa præter naturam, mala omnino est, eo tamen deterior est, quæ fit in puerperis, a partu, & Primerosius l.c. ait: nam si suppressio omnis Menstruorum lædere solet, multo magis si a partu sup-*

primantur, idem testatur Ben. Sylvaticus Cent. 4. conf. XI. p. 304. a. Mauriceau aphorism. 259. Sennertus l. c. multique alii: ex retentione enim sanguinis in utero facile corruptio illius & ipsius uteri provenire potest & solet; quare Hippocrates Lib. 1. de Morb. Mulier. & ex hoc Mercatus profitetur: ut vero ulcera in utero possunt nasci lochiis non purgatis: porro dicit: interdum mali fere moris puerperia funduntur & purulenta & tetri odoris, quæ qualitates non raro corruptiones produnt: hinc facile concludendum est, quod diuturna sanguinis Lochialis retentio facile talem ominosam corruptelam causetur: quando in fæminis calidi temperamenti, plethoricis, diæta spirituosâ fruentibus, laborioso partu commotis, calefacientibus regiminibus & medicaminibus tractatis, largioribus Menstruis profusionibus adsuëtis &c. subito & simul ac semel Lochia supprimuntur, tunc status periculosior est, ac acuti ut plurimum morbi subito superveniunt: paulo rigorosius iudicium de morbis & febribus, Lochiorum suppressionem sequentibus, fert Raymundus Job. Fortis de Morb. Mulier. sub tit. Febres putridæ Puerperarum, quando eloquitur: Morbi & Febres, quæ a purgatione puerperii suppressa proveniunt, ut plurimum occidunt, & potissimum in fæmellæ partu: quando subito Lochiis suppressis acuti morbi & inflammationes præc. diversarum regionum superveniunt, eo periculosior tunc totum morbi schema existit: quo maiora virium decrementa accidunt, eo acerbior status morbi est: affectus syncoptici Lochiorum suppressionem excipientes, semper ominosiores & periculosiores statum afflictionis afferunt: rationis perturbationes aut deliria, in hoc casu occurrentia, deterioris qualitatis

ratis sunt, & licet *phrenitica* pathemata cum reliquo *morboso* statu decurrant aut definant, tamen *melancholia*, aut *stupor*, a *Lochiorum defectivo* vitio oriens, facile *chronicam* qualitatem induit, aut quasdam *fæminas* nunquam deserit: *Purpura* cum *Loch.* suppressione concurrens, semper *suspecta* & *gravis*, ut plurimum *periculosa*, sæpe *funesta* est; tanto *majus* vero periculum *illius* esse solet, quo magis *fæminæ* sunt *pletboricæ*, calido temperamento præditæ, *sensibiles*, *debiles*, aut *dyscrasia* alia humorum præditæ, aut sub *graviditatis* statu *alvo strictiori* afflictæ fuere. Affectus, qui ob *Loch.* suppressionem *subito pectus* obstruunt, & *respirationem* angunt & opprimunt, valde sunt periculosi: quando *retenta* *Lochia* post *brevem* moram non *revocari* possunt, *periculosior* est status & *graves* consequuntur affectus: hinc in *annotatione* ad *obs. 19. Diemerbrockii* proferuntur verba: *aliquoties observavi, Lochia paulo post partum suppressa, nisi intra tres quatuorve dies medicamentis citentur, postea medicorum ope aut difficulter, aut omnino non posse promoveri, sed gravium sæpe morborum causas fieri, qui morbi interdum statim, interdum post aliquos dies, interdum ante tertiam, quartamve septimanam non manifestantur: quando Loch. suppressio non confestim morbosas infert consecutiones, tunc post largiorem moram certius intricata excipiunt pathemata: testatur hoc præter varios medicos in casu aliquo Riedlinus Lin. Medic. An. 6. Mens. August. obs. 10. p. 890. sub tit. Lochiorum fluxum inhibitum diu post sequentia mala: quo loco author monet: huic fluxui rite se habenti haud minima injiciatur remora; si enim vel maxime eandem injectam non statim graviores excipiant morbi, subinde tamen vel aliquot annis post, ii succedunt,*

D 2

dunt, quos aliunde commode derivare vix poteris: Si Lochia mox post partum strenue & largiter succedunt, subinde vero repentina & subitanea illorum suppressio sequitur, gravissimi & periculosissimi affectus irruunt: hinc idem Riedlinus l. c. p. 891. suadet, quo cautum se gerere debeat medicus, ne in sanguine lochiali, nimium etiam profluente, sistendo properet, cum sæpius aliquid peregrini in utero adhuc contineri, indicet, quo una cum eodem tandem ejecto, tantum non semper sponte cessat &c. subnectit epiphonema p. 893. quæ itaque sanitatis suæ decentem agere vult curam, ne fluxum Lochiorum impediat, quovis modo sit sollicita, si vero quacunque de causa impeditur, ut statim iterum promoveatur, omnem moveat lapidem, cum, quo diutius occlusus est hic fons, eo difficilius reseretur: Lochia suppressa, nec commode & facile in ordinem reducta, facile in futurum graves turbas Mensium negotio communicant.

§. VII.

Communiter Loch. suppressionem tumor abdominis sequitur, ut in casibus Practicis confirmant Waldschmied in Colleg. Med. Pract. in Timæi a Guldenkleee casus Medic. Lib. IV. cas. 26. & Lentilius in Miscellan. Med. Pract. p. 102: quod si vero tumor ille durus, cum internis doloribus lancinatoriis ac ardentibus, nec non angustiiis magnis præcordialibus conjunctus fuerit, eo periculosior tunc affectus præsentis status est: Quando hunc affectum singultus comitatur, aut apoplecticus, strangulatorius, suffocativus, paralyticus, colicus convulsivus, hysterico-epilepticus affectus excipit, valde periculosum signum est: Si hunc affectum uteri hydrops, aut carcinoma, aut tympanites, aut ascites, aut

aut *hectica* excipiunt, eximie *periculosus* est morbi status: *tussis sicca* & valde *urgens*, *pertinax alvi* & *urinæ retentio*, *asthma angens*, status *cachecticus* & *œdemata Lochiorum* suppressioni supervenientia, valde *intricatum* ac *præ- vum affectus* statum reddunt: de affectibus *acutis*, Loch. suppressionem excipientibus, judicat *Waldschmied loco cit.* quod *puerperas brevi temporis spatio jugulent*: an- notanda etiam est illa observatio, quod Loch. suppressio- nem interdum *alvi fluxus* sequatur, de quo ita judicat *Mercatus l. c.* Nam si in utero præsit is sanguis (vid. a Lo- chiis suppressis) *inflammationes* & *alia vitia excitare ha- bet*, si autem in universo corpore ut *II. Prox. comm. 48. te- statur est Galenus*, varios morbos & *pericula affert*, pro va- ria natura partium, in quibus sanguis ille colligitur atque hic idem accidit, præf. morbo aliquo affectis, alvum pro u- tero fluere, quod profecto difficilis judicationis non raro cau- sa existit, quod non sit conveniens illa vacuatio neque regio: solet non minus lochialis purgatio imminui alvi fluxu super- veniente, quo fit, ut per uterum solum natura excernat, quod lochialis purgationis, seu puerperii tenue est, crasso intus manente, dilabenteque in vasa lumborum, crurum ac ven- tris, quo acerbissimi concitantur dolores. Contrariam ob- servationem allegant *A. N. C. Vol. 1. obs. 168. De Lochiorum suppressione per Diarrhæam sanata: & Bartholinus Act. Hass. Vol. 2. obs. 5. p. 7. dicit: memini in alia puerpera par- ciores lochiorum fluxum alvi liberaliori obsequio compen- satum. Cent. 3. hist. 19. Bartholinus dicit: novi puerperas, quibus nulla Lochia post partum successerunt, magno vitæ discrimine: injecto vero chlystere simplici, alvoque soluta convaluerunt, quibus diarrhæa loco sanguinei purgamenti*

fuit soluti: addit exemplum propriæ suæ conjugis, cui *parcissime Lochia fluxerunt, quæ continua fere aliquot dierum diarrhæa sine ulla virium jactura purgata fuit*: conf. *Primerosius l. c. p. 331.* qui a suppressione Lochiorum varios morbos deducit, addit: *nisi succedat alia vacuatio, ut alvi fluxus, hæmorrhagia, sudor copiosus, ut advertit Avicenna.* *Dionis de generat. & partu hominis. Lib. 4. cap. 9. in fin.* *Lentilius l. c. p. 103.* de ægra Loch. suppressione laborante referunt, quod in illa diarrhæa vebemens insecuta fuerit, a qua licet valde debilitaretur, hanc tamen Lochiorum vicem gesturam author prædixit, hinc non sistendam censuit, quæ etiam postea convaluit; & quamvis alioquin in Puerperis Diarrhææ ut plurimum mali ominis existant, tamen in casu suppressorum Lochiorum aliquando aliam efficaciam habere solent, quamvis tamen hæc salubritas non perpetua, sed discrepans sit, ut propterea *Mercati* judicium salvari queat, quod videlicet *difficilis judicationis* talis superveniens alvi fluxus existat: In fæminis aut *valetudinariis* aut valde *plethoricis* subitanea & simultanea Lochiorum suppressio *repentinæ* aliquando *mortis* causa evadit: *vid. Lancisius de subitaneis mortibus cap. 19. §. 15.* *epilepsiæ* suppressis Lochiis supervenientes, ut plurimum *valde periculose*, imo aliquando subito *funestæ* sunt: quando post Loch. suppressionem *diutius* ex utero effluit *materia fetida, ichorosa, semi-cruenta, & subinde interni dolores ardentes, prurientes, cum spasmis, tenesmis, alvi obstructione, urinæ retentione &c.* concurrunt, malum & *ulceris maligni in utero* obvii signum est: Si a suppressione Lochiorum *magnæ angustie præcordiales, crebræ lipobymie, eximius orgasmus sanguinis, deliria, dolores spastici*

stici in membris *externis*, magnæ *virium* prostrationes, *ominosæ agrypnia*, *vomit* & *febris* oriuntur, communiter *Purpura* ominosa ingruit: aliquando *Lochia* suppressa *transitorios ædematosos* tumores post se relinquunt: tandem notare convenit, quod communiter in *fæminis*, ex *Lochiorum* suppressione successive ad *funestum* tragædiæ morbosæ eventum promotis, *singulares* alterationes in corpore defunctorum sub *anatomico* scrutinio repertæ fuerint: ita *Hartmannus* in *A. N. C. Dec. 2. an. 5. obs. 67. p. 142. sq.* recenset, quod ex *Lochiorum* suppressione *fæmina* quædam *hydropica* facta fuerit, quæ tandem hoc morbo vita privata *uteri orificium* in *impervium solidum ligamentum* immutatum exhibuit: & *Dec. III. An. 5. 6. obs. 93.* recenset *Harderus* casum sub tit. *De anatome fæminæ ex suppressione Lochiorum stupendo abdominis tumore defunctæ*, in qua *abscessus* in abdomine cum *tenacissimo folliculo cinctus*, ac *permultis variæ magnitudinis corporibus glandulosis infarctus*, cum *diversæ formæ hydatidibus* &c. repertus fuit: quæ singulæ annotationes in *Prognostica* præsentis affectus tractatione sufficere & satisfacere possunt.

§. VIII.

Proximum est ut *Pathologicam* sive causalem præsentis affectus tractationem subnectamus: *imminuuntur* itaque & *supprimuntur* *Lochia* vel ob *spasmodicam uteri* constrictionem, vel ob *sanguinis congrumescentiam*, in illis locis tam *internæ superficiei* uteri, unde *secundinæ* avulsæ, quam in *vasculis sanguiferis*, vel ob *nimum infarctum* uteri *substantiæ* & *vasculis* illis supervenientem, ut propterea *liber sanguinis effluxus* impediatur & sufflamine-

tur:

tur: *Primus* modus spasticæ constrictionis vel in orificio uteri, vel in reliquo uteri corpore succedit, eo vero variæ causæ occasionales & impulsivæ contribuunt: frequentissima harum est sensibilis refrigeratio, sive extrinsecus, sive intrinsecus admissa: ab extra evenit, quando fœminæ in loco frigido, aut simul humido pariunt, quando ab imperitis obstetricibus valde denudantur, ut frigidus aër pedes ac femora afficere, aut ipsa uteri loca intrare possit; quam causam plurimi medici allegare sciunt, inter quos hoc loco allegamus *Hildanum Cent. 5. obs. 42.* cuius addita admonitio meretur hoc loco commendari: *Videant*, ait, igitur obstetrices, ne parturientes aëri frigido exponant, quin potius muliebria protinus a partu, aut ipsa secundina adhuc calida aut linteis calidis cooperiant. Aëre enim frigido, inquit *Rod. a Castro Part. 2. Lib. 4. c. 12.* nihil deterius puerperis est, quia ex illo vacuum uterum subeunte distenditur, frigescit & intumescit ipse uterus, ejusque orificia occluduntur; unde hæc Lochiorum suppressio subindeque gravissima symptomata & mors ipsa sæpissime contingit: conf. ejusd. obs. 43. nec non supra allegati authores, videlicet *Bartholinus Act. Hoff. l. c. Guldenkleæ Lib. 4. cas. 35. p. 626. Diemerbræck obs. 19. Binninger. Cent. 2. obs. 45. Primerosius l. c. p. 331.* qui dicit: aëre frigido nihil gravius utero vasuo & aperto accidere solet: *Paræus* de hominis generatione cap. 27. Lochiorum suppressionem a frigore externo, post partum admissio, derivat, inde hysterica præfo- cationem, tormina, dolorifica, febres & alia sæpe funesta provenire asserit: *Waldschmied l. c.* ait: Lochia retinen- tur frequentius in illis, quæ difficillimum partum fuere expertæ, quia aër frigidus dum admittitur diuturnitate tem-
poris

poris, qui impedit Lochiorum fluxum; ob id *Musitanus Lib. de Morb. Mul. cap. XV. de Regimine Puerper.* suadet: Puerpera quælibet ante, in & post partum ab omnibus tam actu, quam potentia frigidis, tam intra, quam extra corpus omni studio custodiatur, nullique frigidaë auræ perflationi, vel gelidaë aspersioni exponatur: addimus *Sylvii testimonium*, qui *Lib. 3. Prax. Med. §. 15.* disserit: nullus autem contingit Lochiorum fluxus propter frigus externum, imprudenter Partus tempore in uteri sinum admissum, atque uteri orificia prius Placentæ commissa constringens, sanguinemve aut pituitam hinc conjunctam in ipsis coagulans: Hunc aëris frigidi accessum reprehendit etiam *Mercatus l. c. p. 738.* Nec tantum frigidus aër, abdomini admissus, Lochiorum suppressionem accersit, sed etiam si totum externum reliquum corpus post præviam ejus exæstuationem, a laborioso partu provocatam, sensibiliore refrigerio submissum fuit, evenit inde, ut non modo peripheria corporis, sed præcipua pars, quæ sub partu laboravit & nunc affluxui & effluxui sanguinis subjecta est, simili strictura afficiatur, hinc *Dolæus in Encyclop. Med. dogm. Lib. V. cap. 8. de Morb. Mul. §. 12.* refrigerationem subitam manuum & pedum causis, Lochiorum suppressionem excitantibus, annumerat: alia porro occasio sensibilis & morbificæ refrigerationis est, quando fæminæ partu calefactæ, æstuentes & sudantes in lectum frigidum, aut frigido-humidum imponuntur, aut lintheaminibus, indusio & vestimentis frigidis circumdantur & involvuntur; hinc *Sylvius l. c. §. 17.* dicit: sæpenumero Lochiorum fluxus, supprimitur ab indusio, aliove lintheamine frigido, ac præsertim humido simul, puerperæ adbibito, a quo tam sæpe mox supprimitur ille fluxus: eo porro spe-

Stat, si fœminæ mox post partum nudis pedibus super frigidum, præcipue lapideum pavimentum incedunt; quemadmodum Rodericus a Castro l. c. incessionem super nivem accusare solet: multi alii medici vero pedum refrigerationem taxant, ut Sennertus, Ettmullerus, Hoffmannus in not. ad Hartmanni Prax. chymiatr. quæ singulæ refrigerationum occasiones in subjectis vel mediocriter, vel valde sensibilibus hunc effectum post se relinquunt: quamvis mirari subeat, cur aliquando in fœminis, duriori vitæ generi adsuætis & insensibilioribus, clanculum parientibus, aut infanticidis, aut nefarie abortientibus, tales causæ, satis crasse admissæ, similem effectum baud proferant: Internis refrigeriis adscribendus est potus frigidus & infrigidans, quem plurimi hætenus recensiti authores accusant; quare humiditatem Sylvius l. c. §. 18. præcipue taxat, quod cum frigore juncta potentius in universum corpus operetur: ita seorsim Primerosius l. c. Sennertus, Ettmullerus &c. frigidum potum nominant: annectimus denique intempestivum aquæ potum, quæ sicut facile refrigerat, ita similem effectum post se relinquit, uti Mercatus l. c. & ex eodem Roder. a Castro hanc causam reliquis annectunt: sic constat D. D. Præfidi casus, ubi fœmina, quæ in præcedentibus iteratis puerperiis defectum lochialis purgaminis passa fuerat, sexto demum partu soluta, fatigata & exæstuata, sitiente lingua haustulum cerevisiæ Læbiginensis frigidiusculæ assumserat, subito vero in Lochiorum suppressionem & repentinam mortem incidit, ex qua animadversione satis liquet, quantum & quam sæpe frigus ad inferendum hunc affectum valeat, contribuat & concurrat.

§. IX.

Præter hanc *frequentius* occurrentem causam, porro Lochiorum suppressionem provocat, *nimia* Puerperarum *imbecillitas* ac *virium* prostratio, *undecunque* illa excitata fuerit, quam *Primerosius l.c. Roder. a Castro* testimonio propriæ suæ conjugis, *Mercatus l.c.* allegant, ob quam *imminutus humorum* progressus, facile horum *crassitiem* ac *stagnationem*, nec non *uteri* aliarumque partium *atonia* ac *laxitas* humorum affluxum & *subsistentiam* in iisdem infert, ut sine successu *sufficientis effluxus* sanguis in utero *coacervetur* & præter Lochiorum oppressionem variæ aliæ *morbosæ* afflictiones superveniant: Deinde Lochia imminuit *sanguinis crassities*, quam *Mercurialis. Mercatus, Primerosius, a Castro, Sennertus, Dolæus &c.* accusant, ob quam facile sub *uteri collapsu* & flacciditate *aperturæ obruuntur* & *effluxus* sanguinis *spissi* ac viscidi *inbibetur*, quemadmodum aliàs grumi & frustra *coagulati* sanguinis post partum cum multis molestiis, *doloribus* & difficultatibus excernuntur: ita enim evenit, ut sanguis *viscosus, tenacius* illis locis adhæreat, unde Lochialis fluxus succedere ac *uteri læsa interna superficies se mundificare* debet: porro ad *supprimenda* Lochia contribuit *nimia sanguinis abundantia*, quam etiam inculpare solent *Mercatus, Mercurialis, Paræus & a Castro*. dum enim sub *labore Partus* sanguis valde commovetur ac *expanditur*, facile ille magna copia partes *obruit*, quæ si alias *flaccidæ* fuerint, ut uterus *post partum*, facile illico *magna congerie* detentus, *exitum ac orificia obstruit*, ubi *infarctu* quodam impulsus ac *incuneatus* sanguis ille facile fluxus Lochialis *occlusionem* post se trahit, id quod ex legibus & rationibus *sobriis, evi-*

*dentibus & demonstrativis, non vero fictiis & imaginariis
 physis, mechanicis & hydraulicis, (quæ posteriores satis
 familiares & numerosis contradictionibus, & petitionibus
 principii conspicuæ, nihil lucis, ducis, frugis & usus in
 tota Medicina afferunt, ac cum ridicula ac anili ostenta-
 tione velut umbra & fumus evanescunt:) inclarescit :
 inde etiam contingit, ut *congestionibus* fortiores vel *sponte* ad
 uterum nunc *relaxatum* tendentes, vel per commoventia
 & calefacientia remedia concitatae, sanguinem nimia copia
 intra uteri substantiam impellentes facile suspectum *infar-
 ctum* ac *scirrbum* uteri cum Lochiorum defectu conjun-
 ctum causentur : id quod tanto certius ac citius accidit,
 quando in uno individuo *plenitudo* & *spissitudo* conjunctæ
 sunt : hinc *Welschius* in *Libro artis obstetricariæ Part. II.
 cap. 31. p. 489.* cum suffragio *Aëtii* Lochiorum suppressio-
 nem a *nimia commotione*, licet sub *alia* interpretatione ac
 causali explicatione derivat : præcipue vero hæc causa
fortioris congestionis, uterum petentis, attento ac judicio-
 so animo advertenda est, quæ sane frequentius ac quidem
 reputatur hanc Lochiorum suppressionem excitat : quo
 referimus verba *Cordæi* in *Lib. I. Hipp. de Morb. Mulier.
 Comment. II.* namque in parturientibus ait, *similiter san-
 guis commovetur ad excretionem, atque Menstrualibus, si
 itaque in quibusdam fæminis adest adsuetudo accumulandi
 sanguinem, aut fortius & largius commovendi & emoven-
 di illum, præcipue sub negotio Mensum, vel molestius
 multam sanguinis copiam tolerandi, vel data occasione im-
 petuosius illum expellendi & arduis congestionibus illum
 ad diversa loca excretoria commovendi, tunc contingit
 etiam, ut si porro sub graviditatis termino ex diæta ple-**

na & pingui, vitaque sedentaria multam sanguinis quantitatem collegerunt, spirituosam ingesserunt, partum laboriosum sustinuerunt, insuperque medicamentis calidis ulterius massam sanguinis valde commoverunt, tandem post partum vehementi congestione data occasione ad excludendum molestum copiosum sanguinem, post factam viarum apertionem sanguis ille ad uterum fortius ruat, huncque obruat, ac loco debitæ evacuationis, illum magis oppleat, infarciat ac obstruat: quo porro illa minus prospere decurrentia experimenta pertinent, quando imminuta Lochia cum pellentibus & uterinis calefacientibus remediis, sæpe loco promotionis plenarie supprimuntur: id ipsum etiam tanto facilius evenit, quando sanguis in quibusdam subjectis abundans & simul spissus est, ubi congestorii motus tenacius partes & loca excretoria obruunt & obstruunt: in qua annotatione plurimum valori & efficaciae motus tribuendum est, siquidem in aliis fæminis pletboricis, ob alium motuum gradum aliamque modificationem excedentes Lochiorum fluxus accidere possunt: unde liquet, quod uterque & quidem contrarius effectus haud principaliter illa portentosa constitutione, aut alia excogitata qualitate materiae nitantur.

§. X.

Haftenus commemoratis causis, Lochiorum suppressionem provocantibus, adhuc plures aliae annumerari possunt, quo loco allegamus *Primerosii* verba, quando *l. cit.* dicit: *causæ suppressorum Lochiorum eadem sunt cum Mensum suppressione; ex hisce maxime eminent errores dietetici, quando minus convenientes cibi assumuntur, qui & qualitate & quantitate sua turbas in primis regionibus ex-*

citant, videlicet *flatulentiam*, *colicam*, *pertinacem alvi adstrictionem*, aut suspectam & impetuosam *diarrhœam*, *pathemata colico-hysterica*, & simul præjudiciosas *stricturas* in *utero* ac connexam *Lochiorum repressionem*: quo subinde referri meretur *immoderatus alimentorum usus*, quem uno ore *Mercatus & a Castro loc. cit.* causis præsentis affectus adscribunt: *repentinam* vero & *vehementem* efficaciam cohibendi *Lochiorum fluxum* sub suffragio *uberrimo quotidianae* experientiae ac *unanimi* Medicorum testimonio habent *animi pathemata*, præcipue *terror*, *angor*, *timor*, *mæror*, qui affectus ut plurimum *alias evacuationes* retinent ac reprimunt, proinde etiam *vires enervando* ad præsentem affectum *morbosum* contribuunt: etenim in genere sub *hisce* pathematibus animi humores *debilius* circulantur, & *solidarum* partium actio magis *versus cor* dirigitur, ut ea propter *inæqualiter* ac *insufficienter* sanguis distribuatur, indeque simul *spissiore* consistentiam nanciscatur, & sub reliqua *debili* commotione, de qua pulsus *lenis*, *mollis*, *debilis*, *inordinatus*, *depressus*, sub *hisce* affectibus animi obviis, testimonium perhibet, aut *parcius* ex uterinis locis effluat, aut plane *deficiat*; quemadmodum copiosis exemplis probari potest, quid prædicti affectus valeant in *cohibendis* Hæmorrhagiis, tam *violentis*, quam spontaneis, *conf. A. N. C. Dec. 2. an. 5. obs. 222. de terrore, causa suppressionis Lochiorum, phrenitidis, convulsionis, imo mortis*: terrorem *mensis* obstruere, non modo *quotidiana* testatur observatio, sed ex eadem omnes medici attenti probare possunt. *vid. Spindler obs. 70. Riedlinus Lin. Med. An. 6. April. obs. 21. p. 435. qui singularia hujus observationis exempla proferunt*: nec auditu infrequens est, quod

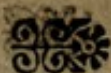
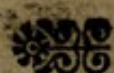
Puer-

Puerperæ ex *nocturnis terriculamentis*, aut *insomniis* terribilibus *repentinam* Lochiorum suppressionem passæ, indeque in periculosos *morbos*, quin ipsam *mortem* conjectæ fuerint: cum hac causa cohæret *eximius dolor* cum *angore*, ut plurimum conjunctus, qui Puerperas quandoque affligit, *undecunque* etiam illius causa provenerit, qui communiter ad *irregularem* humorum progressum, nimiam *enervationem*, ominosam partium *constrictionem*, incongruam humorum *repressionem* ad *interiora*, perturbationem *salutarium* ac necessariarum *excretionum*, alterationem *craseos & consistentiæ* sanguinis, immoderatas *congestorias* commotiones in *alia* loca & regiones &c. contribuit, indeque etiam multis modis ad Lochiorum *retentionem* disponit; testes hujus observationis non modo attenta est *experientia*, sed & ex eadem *Mercatus, a Castro, Ettmullerus, Dolæus &c.* eximium enim confert dolor *magnus*, tanto magis in subjectis *sensibilibus & plethoricis* ad inordinatam sanguinis commotionem, & partium *tono* præditarum, *spasticam* strictionem; hinc experimenta cum *dolore* operantia, in *certis* casibus excretiones cohibent, quo pertinet experimentum *cohibitionis* fluxus *Mensium & Lochiorum* cum *Ligaturis*. *conf. D. D. Præsidis disp. de Therapia per dolores*: in serie causarum non oblivioni aut negligentiori annotationi danda est fortis & pertinax *congestio* ad *superiores* regiones, cujus ex parte modo mentionem fecimus, cum quo *congestorio* motu interdum *vicarium* molimen *hæmorrhagicum* vel e *naribus*, vel *pectore* enitens, conjunctum est: attamen aliquando evenit, ut *impetuosus* talis *congestio* ad *mamas* ruat, inque hisce *lactis* se- & *excretionem* urgeat, cum qua *constrictiones inferiorum*
partium

partium subinde etiam ipsius *uteri* combinantur, quam causam seorsim *Sennertus* & *Ettmüllerus* inculcant: quando vero *Mercatus*, *Primerofius* aliique *uteri os angustum* pro causa hujus affectus allegant, tunc hæc nobis *insufficiens* esse videtur, ni *spastica* constrictione *angustia talis* provocata fuerit; quodsi enim tale orificium aut *abortum*, aut *fætum mortuum*, aut *vivum* transmittere potuerit, tunc ad *Lochia dimittenda* non ineptum aut *angustum* erit, quando vero *spasmo* penitus illud orificium *occluditur*, tunc nec *fætum*, nec *secundinas*, nec *sanguinem* transmittit; quare hæc *angustia* cum illis causis connectenda est, quæ *spasticam* talem *uteri occlusionem* excitare solent, quales hæcenus recensuimus: interim ad *Welschii* annotationem l. c. p. 488. (quo ad *Avicennæ* observationem provocat) *vasa* *uteri angusta*, pro naturali *tenera* ac *gracili* personarum constitutione aliquid ad *parciorem* *uteri purgationem* *Lochialem* contribuere possunt, quando eadem sub *flaccescentia* ac collusione *uteri comprimuntur*, indeque liber *affluxus* & *effluxus* sanguinis impeditur, *congrumescentia* vero hujus acceleratur, adeoque *Lochiorum imminutio* & *suppressio* provocatur: quæ singulæ causæ satis perspicue hunc affectum excitant, quibus denique annumeramus *ingestionem* & *usum* *substantiarum* sive *medicamentosarum*, sive *alimentosarum*, *adstrictoria* & *narcotica* efficacia præditarum, quæ *omnes* alias *fonticas evacuationes* in *libero* ac *sufficienti* suo *successu impedire* & *turbare* solent.

§. XI.

Quando itaque *Lochiorum fluxus impeditur*, *imminuitur*, aut plane *supprimitur*, tunc multa imminent *damna*,

mina; aut enim aliqua sanguinis *extravasati* quantitas in *cavitate* uteri, ob *orificium* uteri *clausum*, delitescit, & post aliquam temporis moram, ob *confluxum* variarum *impuritatum*, ob *calorem* internum, ob *communem* sanguinis *dyscrasiam*, quæ *gravidis* familiaris est, & ob copiosiore *absterfionem* & receptionem *impuritatum* ex *primis regionibus* in reliquam *massam* sanguineam sub *operoso partu* & variis *aliis* connexis *spasticis* commotionibus, aut intensioribus *congestionibus* ad *uterina* loca ruentibus, *corruptionem* actuale *assumfit*, quæ *læsam* uteri regionem, cui antea *placenta* adhæsit, facile *inficit*, illius necessariam *mundificationem* & promptam *consolidationem* impedit, indeque vel malignam *ulcerationem*, vel cadaverosam *putrefactionem* caulatur, cum qua *offensione diversa ratione* febris *lenta*, *hectica*, extrema *virium* prostratio, *animi deliquia* & *repentina mors* conjunguntur; aliquando hanc sanguinis *retentionem* prosequuntur *spasmi*, aut in *utero* continuantes, aut in vicinis *intestinatorum* & *vesicæ urinariæ* regionibus aut alibi in *abdomine* cruciatus suos exercentes, sanguinis illius *expulsionem*, *irregulari* licet modo ac gradu, concernentes, indeque *colica*, *hysterica* & *cardialgica* pathemata, *adstrictionem alvi* & *urinæ*, *tenesmum*, *stranguriam*, *ardorem urinæ*, *stagnationes humorum* in locis *hæmorrhoidalibus*, *molimina* dolorifica *hæmorrhoidalia*, aliosque *vicarios conatus hæmorrhagicos* ex *insolitis viis* inferentes: interdum ob *prædictas* causas sanguis in ipsa *uteri substantia* *stagnationem*, *oppletionem*, *infarctum* ac *stasin* subit, eidemque *repentinam putredinem* minatur, cui statui morbofo ad *sanguinis* illius *resolutionem*, *discussoriam*, aut *evacuationem* promovendam, superveniunt *spasmi*, *convulsiones*, *inflammationes*

tionem & febres, continui ac acuti schematis, cum quibus affectibus principalibus varia alia morboſa pathemata connexa ſunt: & talis periculofa ſanguinis ſtagnatio non modo in utero, ſed & toto abdomine ob conſenſum motus progreſſivi ſanguinis ac tonici ſpaſtici, contingit, inde ob humorum regurgitationem ac reſtagnationem in alias partes, variæ harum afflictionum ingruunt: id quod eo certius, citius ac gravius contingit, ſi fæminæ valde plethoricæ fuerint, ſi motus congeſtorio-excretorius ad uterum vehementer contendit, ſi per medicamenta caleſcientia & partum laborioſum, ſanguis valde impulſus fuit, hinc periculofa reliqui progreſſus humorum impedimenta oriuntur: quandoque febrili motu ſanguis in proximo ſuo affluxu impeditus, reſolvitur & largiori ſudore excernitur, ne illius plenitudo & orgaſtica commotio reliquo corpori eminentia inferat damna: interdum hic fons purgaminis obſtructus, compenſatur fortiori directione & præcoci congeſtoria translatione aut ad proximiora hæmorrhoidalialia loca, aut ad ventriculum, aut intra pulmones, aut caput, ut Hæmorrhoidum fluxu, vel cruento vomitu, vel Hæmoptyſi, vel narium hæmorrhagia præcedens defectus reſtituatur, quemadmodum in Menſium impedito ſucceſſu, aut defectu natura eadem inſolita loca ſeligit ac ſectatur: ſubitanæ & impetuoſæ congeſtiones ſanguinis alioquin valde commoti & orgaſtica qualitate præditi, intra pectus ac caput, ſupra nominatos inflammatorios, pleuriticos, phreniticos &c. affectus cauſari ſolent; quid quod ſi ſub laborioſo partu in fæminis, tenero coporis habitu præditi, ob violentam preſſionem ſanguinis intra caput factam, membranæ & vaſa cerebri valde diſtenduntur & dilatantur, tunc porro largior affluxus humorum caput affligit

git & obruit, ut *chronici* dolores capitis, cum *delira* quandoque *mentis* mutatione conjuncti, excipiant: præterea eadem vehementes ac præcoces *congestion*es sanguinis, perquam commoti ac *turgescenti*, intra caput ruentes, repentinam illico *stagnationem*, aut plenariam *extravasationem* causari possunt, ut affectus *apoplectici*, *hemiplectici*, *paralytici* ac *stupida deliria* consequantur: quando etiam pro ratione *mixtionis* sanguinis, craseos *lymphæ*, *diætæ*, *vitæ generis*, *ingerentium* aliorum, *aëris*, *aquæ*, *loci* aliarumque circumstantiarum *feminium purpuratum* reliquæ humorum massæ interfluit, licet interdum *antea* nondum *actuali* schemate morbo *purpurato* sese exhibuerit, sed *latitaverit*, tunc non modo laboriosus & valde *exæstans* partus, sed & mox superveniens sanguinis, tamdiu *coacervati* ac *retenti*, nunc vero admodum *impulsi*, *repressio*, sub Lochiorum suppressione contingens, illud *feminium* ita commovere, augere & *dereriorare* solet, ut periculosus ille *Purpuratus* morbus cito ac facile consequatur, qui ob concursum majoris *impuritatis* ac *ubertatis* sanguinis semper gravior & periculosior evadit: ex quibus singulis animadversionibus facile *nexus morbosorum* effectuum inclarescit, qui juxta hanc manuductionem ac fundamenta facile ad reliquas *morbosas* alterationes & *consecutiones* applicari potest, quæ meditationes etiam in *Pathologica* hujus affectus deductione satisfacere ac sufficere possunt.

§. XII.

Subjungamus denique *Practicam* hujus thematis explicationem, in qua *cautelæ præcipuas* præmittere placet, quo reliqua consilia & auxilia *securius* ac *certius* ordinari & applicari queant: & quemadmodum cum *incongruis*

experimentis & artificiis medicamentosis Lochiorum fluxus facile *turbari* & impediri potest, ita majori studio abstinendum est a *præcipitato* usu sic dictorum *pellentium*, præc. *humores* valde commoventium remediorum, quæ loco *promovendi* fluxus, *majorem* non raro illius *suppressionem* & sanguinis *periculosiorem* stagnationem causantur, insuper reliqua ominosa symptomata, *febrilium*, *spasticarum* & *inflammatoriarum* commotionum provocant, nocent reliqua valde *calida uterina*, quæ æque *perversum* sæpe affectum exserunt, & *motus*, qui nunc congruo *directorio* indigent, magis perturbant ac confundunt: quamobrem evitanda est *promiscua* medicamentorum ordinatio, quoniam *morbosi* effectus, in hoc *præsenti* affectu obvii, *discrepantes* sunt causæ, quibus *adæquata* auxilia invenienda & adhibenda sunt: evitentur porro alia *impetiosa* & *simultanea* evacuantia, præc. *purgantia* & *sudorifera*, quæ singulos *motus*, in *ordinem* ducendos, fortius corrumpunt: noxam vero etiam affert *perturbatio*, aut *negligentior* promotio *salutarium* & *necessariarum aliarum evacuationum*; excludantur tentamina & *regimina* medica, quæ *vires* alioquin labascentes, magis enervant & obruunt: cavendum porro est ab *intermissione*, aut *inopportuna* & reliqua *perversa* commissione necessariæ ventilationis sanguinis, impr. VSnis, quam plurimi medici in hoc affectu confidenter commendant, quare *Ballonius Epid. p. 208.* dicit, quod in *Lochiorum suppressione V.S. confidenter suscipi debeat*; quemadmodum *Hippoer.* & ex eodem *Galenus Lib. de tremore, palpitat. convuls. & rigore cap. 5.* illam in hoc affectu laudarunt; eandem ventilationem sanguinis *Valleriola Lib. V. obs. 10. p. 236. Diemerbræck in annot. ad obs. 19.* alique admodum

modum commendant: quando vero in hoc affectu sanguis *serius*, aut *parcius*, aut sub alia *confusa* methodo subtrahitur, tunc vel *nihil* utilitatis confert, vel potius *damnum* affert: abstinendum etiam est a Salium & Spirituum *Volatilium præmaturo, promiscuo & largo* usu, quæ loco temperatæ *revocationis* Lochiorum non modo massam sanguinis vehementius commovent, sed & ad periculosas *congestionem & inflammationem* disponunt, id quod etiam valet de *simili* usu oleorum destillatorum; nocet porro *liberalis, largus, præcipitatus, & indiscretus* usus *myrrhatorum, crocatorum & castorinorum* remedium, quæ in multis subjectis nimium commovendo, *nihil* promovent, sed varia suspecta symptomata excitant; si jam per *aliquot dies* hic fluxus substiterit, nihil *impetuosè* tentandum, quoniam nunc *pertinacior* reddita est illius retentio: quæcunque in *primis regionibus* turbas excitare solent, ut *dulcia, acrida, acida, valde fermentantia, refrigerantia, alvum turbantia &c.* illa in hac necessitate sollicitè excludantur: quodvis *frigus in & externum* in præsentī affectu valde *fugendum* est, quoniam non modo suppressa Lochia, sed & *libere* fluentia facile *imminuit & supprimit*: *Opiata* in hoc affectu & *symptomatibus* hunc comitantibus *raro*, aut maxime *circumspectè* adhibeantur; quæ in *deliriis & intensioribus capitis doloribus* in hoc affectu occurrentibus *hæc* facile ordinari debent: *multitudo & multiplex variatio* remedium in hac necessitate perinde *nociva* est: *regimina æstiosa* præsentī afflictioni valde sunt *præjudiciosa*, ac facile *febrem*, nec non in multis subjectis *Purpuram* causantur: nec *cordialia & stomachica* satisfaciunt, etiamsi *cardialgica* molestiæ frequenter hunc affectum comitentur, quæ tanquam

symptomata afflictio ut plurimum ab *alia* causa proveniunt, cui illa remedia haud *principaliter adaequata* existunt: neque etiam *specificis* Lochia restituentibus aut directe *promoventibus* fides danda est, quæ *alio* effectu prædita, in hoc casu spei minus satisfaciunt: *Topica* valde *stimulatio*, in quibuscunque formulis adhibeantur, magis *perniciosa* sunt, dum *affluxum* sanguinis ad uterum, *motum* ipsius uteri, & præsentem *stagnationem* humorum in utero valde turbant & facile periculosa confectaria alliciunt: *nuda symptomatum* mitigatio facile fonticos & periculosos morbos *pedissequos* habet: nisi etiam in *pletboricis* ac *florido* sanguine præditis fæminis, Lochiorum suppressionem subeuntibus, tempestive sanguis ventiletur, facile suspecta *Purpurata* afflictio supervenit, quæ proinde *difficulter* efflorescit & *periculoso* successu decurrit: *experimenta* minus probata, sed *dubia*, hic affectus ægerrime perfert: *evacuationes* artificiales in *superiores* corporis regiones humorum transitum *copiosius* accersentes, Lochiorum *revocationi* magis *præjudiciosa* sunt, quare V. Sio in *brachio* in hoc effectu magis *inimica* & contraria est; hæc *potiores* cautelæ reliquam medendi methodum magis illustrant & confirmant.

§. XIII.

Directa aut *positiva* Therapia, quæ Lochiorum Suppressioni competit, diversis *causis*, supra recensitis respondere debet, quæ vero in *quolibet* casu conducunt, sequentia esse possunt adminicula: ante omnia *necessaria* & *proficua* est *alvi lenitio*, quæ simul in *reliquis* uteri *confiniis* *apertionem* ac humorum accessum *transitumque* conciliat, quo sanguis in utero & circa hunc stagnans melius *dis-*

cuti ac in salubrem progressum converti queat: raro quidem cum Lochiorum suppressione *diarrhææ* concurrunt, neque etiam, si contingunt, *indiscretim* salutares sunt, attamen ea propter temere cohiberi ac *supprimi haud* debent; tantum vero *aliquando* eadem juvant, ut dum humorum *congestio* ad *intestina* transit, in utero *præjudiciosa* congestio haud eveniat, nec continuet, & si quid *stagnantium* humorum illico adsit, illud *facilius resolvi* & a periculo *corruptionis* interdum præservari queat: de reliquo vero alvi emollitio in hac necessitate, suppressi nim. lochialis fluxus, *ut plurimum* fructuosa est, quæ comodissime obtinetur *clysteribus*, attamen nec *frigidis*, nec nimium *relaxantibus*, multo minus *stimulantibus* & valde *acribus*: conducunt rectius clysmata ex speciebus *emollientibus*, ut & herbis melissæ, menth. puleg. abrotan. matricar. rad. aristol. rot. valerian. meu. bacc. junip. & laur. sem. dauc. cret. cumin. carv. anis. cort. aurant. addendo in fine tantillum croc. orient. castor. olei chamom. & anethini decocti, parata, iterata etiam vice ordinanda, quibus aliquot grana de pil. Stahlianis, aut etiam de nitro sociari possunt: mox etiam *V. Sio* in pede substituenda est, de qua *Waldschmidius l. c.* testatur, quod *sæpe* in hoc casu *generosum* remedium præbeat: quam etiam eam ob causam laudat *Sennertus*, quoniam sanguinis *plenitudinem* minuit, sanguinemque *re. sus uterum* revocat: tanto magis hæc V. S. instituenta est in subjectis sanguine *multo* & *florido* præditis, & quibus alioquin purgamina uterina *largiora*, nunc vero partus *operosior* fuit, ne præter *reliqua ominosa* supervenientia pathemata suspectus ille *Purpuratus* affectus accidat: cujus accessus omnino in *talibus* subjectis, V. S. nem

in pede urget, ne ob invasionem *aliorum periculorum* symptomatum, *Purpura certius funesta* reddatur, majori & *copiosiori impuritatum* congerie accumuletur, & in *efflorescentia* sua retardetur & impediatur, neque inquinamentum purpuratum ob *retentum* ac valde *commotum* sanguinem in *tempeſtiva* ac facili sua *excretionē* turbetur, neve sub concurfu *orgaſtici* ſanguinis motus magis *depravetur*; hinc *uberrima* experientia comprobatum eſt, quod poſt Lochiorum ſuppreſſionem in ſubjectis *prædictarum* qualitatū *omiffa* V. Sio, *Purpuram* cauſetur, & ſi imminet, *efflorescentia* ſua *difficiliorem* reddat, indeque *gravio-rem* & *periculoſiorem* morboſum ſtatum convocet, præc. febrem, anguſtias præcordiales, virium proſtrationes, internum ardorem, colicam hyſtericam, ſpaſmos in membris externis, lipothymicas offenſiones &c. quando vero *tempeſtive* V. S. ne ſanguis depletur, tunc non modo *hæc* & adhuc *plura* alia ſymptomata *præoccupantur* ac avertuntur, ſed & inquinamenti purpurati *excretio* adjuvatur & *facilitatur*; id quod multis rationibus & exemplis præctiſ probari poteſt, modo limites noſtri laboris concedant: cavendum tantum eſt, ne talis *artificialis* ſanguinis miſſio, *confuſe*, præpoſtere, inopportune & *ſerius* iſtituatur; quare *judicioſi* medici erit, quaſlibet circumſtantias conciliare, ne in *valde debilibus* & antea *ſanguine exhauſtis* talis V. S. admittatur: neque etiam, ut ante notavimus, vena in *brachio* aperienda eſt, quæ totum proceſſum in hoc caſu *eminenter* turbat, ſiquidem V. S. in *pede* celebrata & *imminutorium* & *derivatorium* & *revulſorium* uſum exſerit: quando vero periculosa *inflammatio uterum* occupavit, tunc quidem V. S. in *brachio* locum invenire videtur, ut non
modo

modo *urgens* sanguinis *abundantia* minuatur, sed & *derivatio* inducatur; at cum altera V. S. quæ in *pede* suscipitur, *similes* utilitates præstat, insuper præcavet, ne motus *congestorii pectus* & *caput* obruant & pertinaciter invadant, ita *posterior*, præ altera *magis* locum invenit, quid quod in *futurum* præoccupat, ne ex prævia Lochiorum perturbatione arduæ & *ægre* in ordinem ducendæ *Mensium anomalie* consequantur: quare in *omnium* auxiliorum ordinatione & operatione non modo advertere convenit, an de *præsenti* non noceant, sed & an non *noxios* successus *post se* relinquant, quoniam alias facile Lochiorum suppressiones, si non *mature, sufficienter* & *legitime* restituantur, *Mensium turbas consequentes* causantur: quid quod cavendum est, ne V.S. in brachio *inconsulto* præstita, *stagnationes* humorum in *utero obfirmet*, dum necessarium motum sanguinis *resolutorium* a *confiniis* uteri avocet, & in *superiores* corporis partes *seducit*, qualia pericula & *sinistrarum*, aut *contrariarum* operationum specimina a V.S. in *pede* administrata, *minus* expectanda & metuenda sunt.

§. XIV.

Quo vero non modo excretio *alvina* libero fruatur *successu* & quo legitimus *progressus* sanguinis in *utero* & circa hunc, ut & facilis illius excretio promoveatur & invitetur multam opem in præsentī afflictione *uberrimis* exemplis præstitit prudens usus *Pilularum Stabliarum*, quæ *pulverisatæ*, ad *citiores* effectum allevandum, per *triduum* propinari possunt, subjunctis & combinatis reliquis adminiculis: quando vero Lochiorum suppressionem repentina & pertinax *alvi adstrictio* excepit, tunc harum pilularum usum *antece dere* debet ordinatio *clysteris lenientis*, ita eveniet, ut laudatæ pilulæ *præstantiorem* utilitatem afferant: Proinde in *specialiori* præsentis affectus

medica tractatione singulis *causis*, quas supra nominavimus condigne succurrere convenit: quare *præcipitata* & promiscua Lochiorum *impetiosa*, aut communis *impulsio* sollicite dissuadenda & *omittenda* est, quæ repentinos & perniciosos effectus causatur: eam ob causam *via* & *ocasio* prius *paranda* est, ut postea *liberius, facilius & lenius* Lochia recurrant & progrediantur: omnis enim *impetiosa* & *coacta* Lochiorum aggressio ac commotio valde *nociva* & *suspecta*, adeoque magna cura *omittenda* est: Si itaque præsens affectus a *spastica* occlusionē *uterinarum* partium ortum traxerit, *undecunque* illa provocata sit, tunc conducunt *interna* & *externa antispasmodica, lenientia* & emollientia *secura*, cum promotione *liberi* humorum *progressus*, ac massæ sanguineæ moderata *humectatione* & congrua *commotione* ad *innovandum* Lochior. fluxum: conferunt itaq; *pulveres antispasmodici* ex C.C. fin. ign. Lap. 69. ppt. corall. rubr. ppt. nitr. depur. pulv. marchion. & cinnab. medic. similem vim *resolventem* & *temperantem* habent *Magisteria absorbentium*, aut componatur sequens elixir. ex aquis destil. scorzon. C. b. card. mar. meliss. fl. til. sambuc. acac. naph. ceras. nigr. chamomill. extr. valerian. cent. min. castor. nitr. purif. Lap. 69. citr. corall. rubr. ppt. & c. præter hæc conferunt infusa calida ex rad. scorzon. valerian. apii, bardan. cichor. gramin. herb. betonic. pulegii capill. vener. meliss. abrot. flor. chamom. vulg. papav. rhœad. aneth. sambuc. bacc. laur. sem. cummin. fcenic. fcenu græc. addito tantillo croci orient. & crystall. tartar. aut ordinentur pilulæ ex extr. valerian. aristol. carb. bened. meliss. chamomill. castor. G. Galban. myrrh. aloë correct. Si febris deest conducit mixtura ex essentia Valerian croc. orient. vincetox. helen. cort. aurant. pimp. alb. castor. cum spirit. nitr. dulc. sociata: sic confert pulvis ex Lap. 69. citr. C. C. fin. ign. corall. rubr. ppt. nitr. purif.

& extr. castor. liquid. Licet etiam cum aquis destill. prædictis diascord. Fracastor. extract. fl. chamom. vulg. & spir. nitr. dulc. miscere ac propinare: conducit præterea Decoctum C.C. aut avenæ cum flor. chamom. & semin. cumin. carv. ac bacc. laur. mixtum: quæ singula adminicula placidam ac necessariam *diaphoresin*, sub *congrui regiminis* conciliatione invitant: cum hisce auxiliis conjungi possunt *externa lenientia*, velut *fomenta vaporosa* ex speciebus emollientibus ut & radicibus aristol. rot. valerian. angelic. diptam. alb. meu, galang. herb. matricar. puleg. meliss. rorismar. serpilli, abrotan. fl. chamom. officin. sambuc. aneth. papav. errat. bacc. laur. anthophyll. sem. amii veri, cumini, dauci cretici; profunt etiam sacculi ex ejusmodi speciebus parati, cum castor. asa fœtid. G. Galbani & croc. orient. mixti ac lacte decocti, bene expressi & mediocriter calidi regioni epigastricæ ac inguinali applicandi: alias *calor humidus*, congrue applicatus, proinde ominosas *stricturas* relaxat & mitigat: Linimenta & unguenta ob laxitatem abdominis non conveniunt, quia valde poros obstruunt & varia inde pendentia incommoda præc. majoris *relaxationis* & *excoriationis* cum dolorifico ardore conjunctæ, quin plane suspectæ humorum stagnationis, causantur: profunt insuper *Pediluvia*, modice calida, ast sine *intensiori* humorum commotione, ut & sine suspecta *refrigeratione*, efficacia, quæ in *genere* etiam ad Lochiorum *revocationem* inserviunt: cum *circumspectione* adhiberi potest Emplastrum de Galbano crocatum, mixtum cum Empl. de Melilot. Camphorat. extr. fl. chamom. castor. valerian. & parca quantitate oleorum destill. cumin. juniper. carv. meliss. & ol. coct. cheiri. quod empl. *non immediate* abdomini, sed *interposito* leniori linteo, per paucum temporis spatium applicari, mox removeri, & dein iterum simili alternatione imponi potest

est: *nimum emollientia* proximius ad, aut intra uterum applicare velle, *consultum haud* est, quoniam in hac necessitate *atoniam & flatulentiam*, aut *tympanitico* - *hydropicam* inflationem, aut ominosam *illapsionem* uteri causantur: præter hæc omnia conveniunt *vesicæ* cum decocto *leniente* & securius *uterino* cum *lacte* parato, impletæ & *moderate calidæ* regioni *epigastricæ* applicandæ, quæ multum ad *spasmos* præsentis *leniendos* conferunt.

§. XV.

Quodsi sanguinis *spissitudo* hujus affectus causa fuerit, tunc præter *modo laudata* lenientia, correctæ emollientia & diluentia, conducunt decocta ex rad. valerian. aristol. rot. scorzoner. fcenic. cichor. taraxac. bardan. petroselin. gramin. herb. capill. vener. rut. artemis. menth. meliss. puleg. flor. chamom. vulg. aneth. papav. errat. sambuc. bacc. laur. & junip. semin. anis. dauc. cret. ras. ebor. cremor. tart. passul. min. polypod. quern. interponatur *pulvis resolvens* ex Lap. 69. citr. antimon. diaphor. (aut loco hujus specif. cephal. Michael., nitr. antimon. crystall. tartar. cinnab. antimon. alternetur cum Mixtura ex Ess. angelic. aristol. rot. gentian. rubr. helen. vincet. pimp. alb. parreir. brav. artemis. meliss. cum spir. tart. & nitr. dulc. mixta: ex culina offerantur *gelatinæ* dilutiores ac aromatizatae, nec non juscula liquidiora, modice crocata, aut decoctum rad. scorzoneræ cum juseulo carnis vitulinæ crocatum, quæ singula auxilia sanguinem *spissum diluunt & resolvunt*, languescentem *motum promoveunt*, & subinde fluxum Lochiorum invitant: jungantur *clysteres lenientes*, quibuscum *confinia uteri* ad affluxum & effluxum sanguinis *permeabilia* redduntur: Si ob *virium* necessariatum *defectum* Lochiorum *defectus* ingruit, tunc ordinanda sunt *roborantia & analeptica*, velut emulsionem ex aquis meliss. lil. convall. ceras. nigr. cinnam. naph. fl. acac. rosar. rorismar. &c. amygd. dulc. pineis & sacchar. perlato confu-

ficiendæ; aut conducit Ess. meliss. cort. citr. & aurant. succini pimp. alb. galang. cinnamom. croci cum Ess. dulci & spir. bezoard. Bullii & nitr. dulc. combinata: jungantur *juscula* dilutiora *vinosa* & *parcius crocata* aut alia roborantia, *Krafft: Brühen*: nec non *fomenta vaporosa nervina*: Si *congestionem* fortiores & *pertinaciores uterum* offendant, conducunt prædicta *antispasmodica*, nec non in- & externa *lenientia* hætenus commendata, quibuscum conjungantur *frictiones* crurum ac pedum, *leniora rubefaciencia* pedum plantis apponenda, *manuluvia*, cucurbitulæ cœcæ furis apponendæ ut & *selecta* ac *secura* sedantia, velut Castoreum, Crocus, Chamomilla, & theriaca: Si vero *congestionem* in *superiores* regiones transeant, conferunt præter laudata temperantia & lenientia, etiam hætenus allegata derivantia & *revellentia*, cum subjuncto usu *blande diaphoreticorum*, quo referimus potiones ex aquis scorzon. fl. tilia, sambuc. acaciar. paralyf. chamom. ceras. nigr. meliss. naph. Lap. 69. citr. corall. rubr. ppt. pulv. marchion. cinnabar. & spirit. nitr. dulc. paratas. Si affectus præsens a *terrore* originem traxit, conducunt, prælaudata *antispasmodica*, *lenientia*, temperata diaphoretica & *analeptica*. Si vero a metu & *mœrore* ortus fuerit, tunc conveniunt interna *lenia diaphoretica* & *nervina*, *mitiora pellentia* sic dicta ex myrrha, croco, artemis. puleg. matricar. cinnam. galang. zedoar. Elix. P. P. sin. acid. &c. conficienda, conjunctis *topicis roborantibus* & *affluxum* sanguinis ad *uterum* revocantibus; quo pertinet Mixt. ex Tinctur. antim. tartarif. Ess. myrrh. croc. orient. succin. anis. & dulci, præparata; quibus interponatur *providus* & *modicus* usus *jusculorum vinosorum*: Si intercurrentes nimii dolores, causa suppressorum Lochiorum fuerint, tunc, si necessitas postulat, opportunitas temporis permittit & circumstantiæ admittunt, *venam secare*, *alvum clysmate* aperire ac admonere & præter sæpe commendata *temperantia* antispasmodica, etiam *lenientia* & omissio opio, reliqua hætenus laudata *securiora sedantia* in & externa adhibere præstat: Si *vasorum gracilitas* & subtilitas in culpa fuerit, interest interne & externe *emollientia* cum *temperatis uterinis*, nec non sanguinis *fluiditatem* & sufficientem *progressum* promoventia, aut *motum* sanguinis *impeditiorem* mitius excitantia ordinare: In *qualibet* vero causa, ejusque tractatione medica ratio & necessitas postulat, quo *congrua roborantia* diætetica & pharmaceutica conjungantur & subordinen-

tur: ne vires, per præviā graviditatis molestiam, ac prægressum operosum & dolorosum partum debilitatæ, cum magno impetrandæ ac adjuvandæ convalescentiæ præjudicio citius deficient & languescant: quos principales respectus in succincta practica hujus affectus explicatione observare & commendare placuit: excludimus vero iterata vice acriores suffitus, (quo colocynthis usus spectat) & similia pessaria; leniora enim remedia, qualia inter alia hætenus commendavimus, non modo perinde utilia existunt, sed & periculosa symptomata, quæ ab acriorum usu facilius metuenda sunt, avertunt; quare securior methodus aliis ambiguis experimentis præferri meretur.

§. XVI.

Paucis adhuc nonnullorum symptomatum, præsentem affectum comitantium, mentionem facere lubet: familiare accidens suppressorum Lochiorum Febris est, quæ propterea Lochialis est: hæc averti potest aut præoccupari, tempestiva & congrua V. Sne, reliquarum ordinariorum excretionum modica promotione, remedium & regiminum valde calefacientium sepositione, ac auxiliorum temperantium, lenientium & leniter diaphoreticorum ordinatione: quod si vero nunc Febris actu occupaverit Puerperam, tunc ob urgentem Plethoram, ob sanguinem valde subtilem & commotum, ob prægressum partum laboriosum, ob subitanæ & simultaneæ Lochiorum suppressionem, ob remedia ante, sub & post partum adhibita calefacientia &c. mature V. S. administrari & deinde medicamenta febrilem motum mitigantia & lenem diaphoresin convenienti modo & tempore promoventia ordinari debent, velut pulveres ex C. C. sin. ign. lap. 69. citr. antimon. diaphor. & nitr. depur. parati, aut Potiones ex aqu. dest. chærefol. scorzoner. plantag. c b. card. mar. galeg. fl. sambuc. chamomill. til. ceras. nigr. meliss. cum prædictis pueribus mixtæ, compositæ; huc etiam quadrant Emulsionem ex similibus aquis paratæ additis pineis, semin. 4. frigid. maj. card. mar. loco potus ordinarii, adhibeatur Decoctum ex avena excortic. rad. Scorzon. sem. fœnic. cort. citr. & tantillo nitri: subjungatur regimen moderatum, nec nimis rigorosum, nec nimis negligens, sed moderata qualitate placidam diaphoresin promovens: Quando congestiones ab utero ad hæmorrhoidalia loca tendunt, tunc præter usum Clysterum emollientium & leniter roborantium cum oleo cocto chamomeli-

no, anethino & tantillo castorei miscendorum, *Hirudinum* applicatio ad affectum dolentem locum convenit: conjunctis *fomentis* emollientibus, roborantibus & mitius solventibus, minime vero repellentibus: interne ordinentur *antispasmodica*, blande *diaphoretica* & *diuresin* remissius promoventia, præter reliqua *lenientia*; si internus *ardor* affligit, præter *V. Snem*, opportune institutam, & *ordinariam* excretionum promotionem, interne conveniunt *Potiones* ex aquis temperantibus, solventibus & antispasmodicis (quas superius aliquoties nominavimus) Lap. 69. citr. corall. rubr. ppt. spirit. nitr. dulc. & pauxillo extract. castor. aquos. ac specific. cephalic. compositæ, nec non *emulsiones* supra laudatæ, ut & pulveres ex Matr. perl. pp. lap. 69. citr. bezoard. miner. nitr. purif. & cinnab. *Externe* adhibeantur *succuli* & *vesicæ* ex speciebus *lenientibus*, *solventibus* & sæpe *sedantibus* constantes: Si *Cardialgica* angustia valde urgent & affligunt, tunc præmissa *V. Snc*, pro circumstantiarum ratione, conveniunt clysteres, pediluvia, frictiones pedum; interne vero remedia sæpius commendata temperantia diaphoretica & sedantia, velut pulvis ex Matr. Perl. ppt. nitr. purific. pulver. marchion. & extr. castor. aut pulvis ex Corall. rubr. ppt. CC. fin. ign. nitr. antimon. specific. cephal. & extr. castor. huc pertinet elixirium ex aqu. destill. cicchor. chærefol. millefol. scorzon. fl. til. sambuc. meliss. extr. cascarrill. aquoso, extr. chamomill. valerian. lap. 69. citr. & lap. prunell. aut spirit. nitr. dulc. conveniunt etiam emulsiones ex prædictis aquis destill. amygd. dulc. sem. card. mar. papav. rhœad. addito tantillo Essentia dulcis; Si *Purpuratus* affectus imminet, tunc in sæminis *calidi* temperamenti præc. tempestitiva *V. S.* ordinanda est, sicut §. 13. monuimus, quæ multa alia ominosa accidentia una cum funesto eventui sæpe avertit, efficitq; ut *facilius* & *citius* inquinamentum efflorescat & reliqua urgentia & angentia pathemata *mitescant*: de reliquo talia auxilia adhibenda sunt, quæ in *diff. D. D. Præsidis de Purpura Puerperarum* commendata prostant. Si motus *excretorii inversi* in alia loca defultent, velut ad *caput*, tunc *actualis*, inde eveniens excretio sanguinis, modo *moderata* sit, subito intercipi, supprimi & *repelli* haud debet, interea adhibeantur remedia *vires* modice reficientia, motus *temperantia* sanguinem *congrue diluentia*, æqualem humorum *progressum* conservantia, *ordinarias* excretiones promoventia & *stagnationes* circa uteri regionem occurrentes, mitius *solventia*: quando

cum Lochiorum Suppressione una *urine retentio* concurrit, tunc clyster emolliens cum herb. matricar. veronic. menth. bacc. junip. sem. anis. mixtus, nec non cataplasma ex speciebus emollient. rad. valerian. caryophyllat. ir. flor. vincetox. herb. matricar. parietar. rorismar. serpill. flor. aneth. chamom. vulg. sambuc. papav. errat. sem. fœnic. bacc. junip. cum lacte paratum, addito tantillo extr. croci, Camphoræ, olei scorpion. conducunt; interne ordinentur antispasmodica, emulsiões lenientes, modice resolventes & sedantes, quo pariter parcum usum castorinorum remediorum referimus, velut Mixturam ex Ess. cort. aurant. vincetox. valerian. aristol. rot. gentian. rubr. Castorei cum spir. nitr. dulc. aut liquore C. C. succinat. Quando denique *aliæ circumstantiæ non obstant*, præter prædicta remedia Lochiorum fluxum revocare adjuvat. Miscela ex Ess. angelic. valerian. diptam. alb. gent. rubr. cort. aurant. vincetox. castorei, galang. aut etiam zedoar. ut & ess. dulc. addito elix. uterin. Crollii & spir. nitr. dulc. qualia tamen remedia nec facile, nec promiscue, nec sepe, nec copiose, sed valde judiciose ordinanda, ut supra monuimus. Reliqua symptomata, (quoniam nonnullorum tantum mentionem facere placuit) juxta speciem ac causam suam tractari debent : suffecerit hac deductione præcipuas indicationes & animadversiones practicas commendasse ; quæ si rite & perite ad usum ducuntur, non æque instrumento illo Glauberiano, aut sacculo Hildani (licet quidem utraque experimenta virtute sua non destituantur, modo prius rectius cum decocto emolliente & leniter uterino ordinetur) opus erit : quando denique Lochia in ordinem redacta sunt, tunc post brevem temporis decursum infusum vinosum uterinum abstergens, mundificans & evacuans ordinare convenit, ex rad. Angelic. Caryophyllat. Aristol. rot. Bryon. dipt. alb. vincetox. Cyper. rot. gentian. rub. parreir. brav. herb. capill. vener. scord. cent. min. c. flor. absinth. c. b. rorismar. puleg. abrotan. meliss. menth. fl. chamon. utr. calend. sumit. organ. bacc. laur. sem. fœnic. nigellæ dauc. cretic. Cort. aurant. polypod. quern. rhabarb. opt. agaric. crysfall. tart. conficiendum : Acquiescimus itaque in hujus affectus præsentis explicatione, ne in diffusam molem labor noster accrescat. DEO Benignissimo humillimas gratias devotissimasque laudes tribuimus, quod almo suo auxilio in præsentē labore nobis adstistere voluerit, quem porro rogamus, ut hunc conatum cum reliquis institutis nostris exoptato ac salutari coronet